

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin
Üniversite Yaşam Kaliteleri ile Akademik Öz Yeterliklerinin İncelenmesi**

Nihan TOPÇUOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Hareket ve Antrenman Bilim Dalı

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa VURAL

Ağrı-2018

(Her Hakkı Saklıdır.)

T.C.

AĞRI İBRAHİM ÇEÇEN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİMDALI
HAREKET VE ANTRENMAN BİLİM DALI

Nihan TOPÇUOĞLU

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ
ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTE YAŞAM KALİTELERİ İLE
AKADEMİK ÖZ YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa VURAL

AĞRI-2018

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Dr. Mustafa VURAL danışmanlığında, Nihan TOPÇUOĞLU tarafından hazırlanan bu çalışma .../.../201... tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri üyeleri

imza

Başkan : Doç. Dr. Erdoğan TOZOĞLU

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Mustafa VURAL

Üye :Dr. Öğr. Üyesi Yaşar ÇORUH

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim görevlilerine ait olup;

Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../201... tarih ve ... /.....nolu kararı ile onaylanmıştır.

.... / .... / .....

Doç. Dr. Alperen KAYSERİLİ

Enstitü Müdürü

TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum **‘Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Üniversite Yaşam Kaliteleri ile Akademik Öz Yeterliklerinin İncelenmesi’** adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

Nihan TOPÇUOĞLU

ÖZET

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTE YAŞAM KALİTELERİ İLE AKADEMİK ÖZ YETERLİKLERİNİN İNCELENMESİ

Bu Araştırma, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Üniversite Yaşam Kaliteleri ile Akademik Öz Yeterlikleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve bazı demografik değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yapılan bu araştırmada gerek eğitim gerekse de spor bilimleri alanlarında yaygın olarak kullanılan görgül (gözleme dayalı) araştırma modellerinden “Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise anketler uygulandığı anda derslere devam eden 160 erkek, 74 kadın olmak üzere toplam 234 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, Schwarzer (1981) tarafından geliştirilen, Yılmaz ve ark (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan “Akademik Öz yeterlik Ölçeği”, Doğanay ve Sarı (2004) tarafından geliştirilmiş olan “Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği” ve araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Verilerin analizinde demografik değişkenlere yönelik grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için; ilk önce üniversite yaşam kalitesi alt boyutlarının ve akademik öz yeterliklerinin normal dağılım gösterip göstermedikleri Kolmogorov-Smirnov testi ve Shapiro-Wilk testi ile test edilmiştir. Daha sonra ikili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi ve çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis Varyans Analizi kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırmalarda Kruskal Wallis Varyans Analizi sonucu anlamlı farkın çıktığı durumlarda bu farkın hangi gruplar arasından kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U Testi uygulanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi ise 0.05 olarak belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda, araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarının ve akademik öz yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarına

bakıldığında yaş değişkenine göre gelecek alt boyutunun 18-20 yaşındaki öğrencilerin 21-23 yaş aralığındaki öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu; Yaşadığı yer değişkeninde kimlik alt boyutu aile yanında kalan öğrencilerin yurttan kalan öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu; Sınıf değişkenine göre 4. Sınıf öğrencilerinin sınıf ortamındaki yaşam kalitelerinin 3. Sınıf öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılanların Akademik öz yeterliklerine bakıldığında, yaş, yaşadığı yer değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılıkların olmadığı, sınıf değişkenine göre ise 1. Sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterliklerinin 2. Sınıf öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: yaşam kalitesi; öz yeterlik; beden eğitimi ve spor.

ABSTRACT

ANALYSIS OF QUALITY OF UNIVERSITY LIFE AND ACADEMIC SELF-EFFICACY OF THE STUDENTS IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHING DEPARTMENT

The purpose of the study is to determine the relationship between quality of university life and academic self-efficacy of the physical education and sports teaching department students in Ağrı İbrahim Çeçen University and it aims to analyze whether the relationship differentiate according to some demographic variables.

In this study survey model using commonly in both education and sports sciences was used. The target population of the study is the physical education and sports teaching department students in Ağrı İbrahim Çeçen University. The sample group of the study consists of 234 undergraduate students, 160 males and 74 females, continuing their education when the surveys were applied. In the study, Academic self-efficacy scale developed by Schwarzer (1981) and adapted into Turkish by Yılmaz et al. (2007), Quality of university life scale developed by Doğanay and Sarı (2004) and Personal information form developed by the researcher were used.

In the analysis of data, the normal distributions of quality of university life sub-dimensions and academic self-efficacy were firstly tested with Kalmagorov-Smirnov and Shapiro-Wilk test in order to determine whether the difference of group average about demographic variables was significant. Behind, Mann-Whitney U Test was used to analyze paired comparisons and Kruskal Wallis Variance Analysis was used for multiple comparisons, when the difference was significant according to Kruskal Wallis Variance Analysis, Mann-Whitney U Test was applied to determine which group resulted from the difference. The level of significance was determined as 0,05 in the study.

In the result of the study, it was determined that quality of university life sub-dimensions and academic self-efficacy of the students participating to the study didn't differentiate in a significant level according to gender variable. It was concluded that considering the sub-dimensions of quality of university life scale, next sub-dimension was more significant for the students in 18-20 years old than the students in 21-23

according to age variable; while identity sub-dimension was more significant for the students living with their families than the students staying in a dormitory according to living place variable, life quality in the classroom environment of the students at 4th class was more significant than the students at 3rd class according to class variable.

Considering academic self-efficacy of the participants, it was identified that there weren't differences in significant level according to age and living place variables. Besides, it was concluded academic self- efficacy of the students at 1st class was more significant than the students at 2nd class.

Key words: quality of life; self-efficacy; physical education and sport.

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim ve tez çalışmalarım süresince, değerli bilgilerini benimle paylaşan, kıymetli zamanını bana ayırıp, sabırla yardımlarını, güler yüzünü ve samimiyetini esirgemeyen, danışmanım Sayın Dr. Mustafa VURAL'a teşekkürlerimi sunarım. Yine yüksek lisans eğitimim boyunca sürekli yanımda bulunarak bana katlandığı için her konuda yol gösterip, sabır, sebat ve inatla bu süreci bitirmem için desteğini hiç esirgemeyen hocam sayın Dr. Yaşar Çoruh'a sonsuz teşekkürler ve yüksek lisans ders hocalarıma en içten duygularıyla teşekkür ederim.

Umudumun tükendiği, inancımın bittiği, her şeyi boş verdiğim her an 'kalk ayağa bunu da başaracaksın, silkelen' diyerek yanımda, bana destek olan, evinin kapılarını açan dostlarım E. İzge Özelma'ya, Seda Yıldız'a, Öznur Ayık'a ve Pınar Özkan'a çok teşekkür ediyorum. Bir kız kardeşin yokluğunu aratmayan, uzak mesafelere rağmen yanımda olduğunu hep hissettiren, yardımını esirgemeyen manevi kardeşim Eda Erbulan'a da çok teşekkür ediyorum.

Son olarak çalışmamda beni saygı sevgi ilkeleriyle yetiştiren, başarabileceğime olan inancıyla annem Kamuran Topçuoğlu'na, hiçbir zaman maddi manevi desteğini esirgemeyen, her daim arkamda olan babam Selami Topçuoğlu'na, dert ortağım, sırdaşım, kardeşten öte can yoldaşı kardeşim Fatih Topçuoğlu'na, bu hayattaki en büyük şansım, en büyük desteğim, can yoldaşım, tek varlığım ve en güzel duam güzel kızım Nil Turan 'a teşekkürü bir borç bilirim.

TABLolar DİZİNİ

Tablo no	Sayfa no
Tablo 1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği Alt Boyutları ve Akademik Öz Yeterlik Ölçeğine Uygulanan KolmogorovSmirnov Testi ve ShapiroWilk Testi Sonuçları.....	22
Tablo 2. Araştırmaya katılanların “Yaş” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	23
Tablo 3. Araştırmaya katılanların “Cinsiyet” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	24
Tablo 4. Araştırmaya katılanların “Yaşadığı Yer” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	25
Tablo 5. Araştırmaya katılanların “Okuduğu Sınıf” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları.....	26
Tablo 6. Katılımcıların Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait n, X ve SS Değerleri	27
Tablo 7. Araştırmaya katılanların Üniversite yaşam kalitesi Ölçeği alt Boyutlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	28
Tablo 8. Araştırmaya katılanların Üniversite yaşam kalitesi Ölçeği alt Boyutlarının Yaşlarına Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	29
Tablo 9. Araştırmaya katılanların Üniversite yaşam kalitesi Ölçeği alt Boyutlarının Yaşadığı yere Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları.....	30
Tablo 10. Araştırmaya katılanların Üniversite yaşam kalitesi Ölçeği alt Boyutlarının Sınıflarına Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	31
Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Akademik Öz Yeterlik Ölçeği Puan Ortalamasına Ait n, X ve SS Değerleri	33
Tablo 12. Araştırmaya katılanların Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları	33
Tablo 13. Araştırmaya katılanların Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Yaşlarına Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	33
Tablo 14. Araştırmaya katılanların Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Yaşadığı yere Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	34
Tablo 15. Araştırmaya katılanların Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Sınıflarına Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	34
Tablo 16. Araştırmaya Katılanların Yaşam Kalitesi Ölçeği Alt Boyutları İle Akademik Öz Yeterlik Ölçeği Arasındaki İlişki İçin Yapılan Spearman Çarpım Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	35

ŞEKİLLER

Şekil 1. Araştırmaya katılanların “Yaş” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	23
Şekil 2. Araştırmaya katılanların “Cinsiyet” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	24
Şekil 3. Araştırmaya katılanların “Yaşadığı Yer” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	25
Şekil 4. Araştırmaya katılanların “Okuduğu Sınıf” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları	26

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

WHO: Dünya Sağlık Örgütü

SPSS : Statistical Package For Social Scientistsfor Windows Release 23.0

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI	i
TEZ ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vii
TABLolar DİZİNİ	viii
ŞEKİLLER.....	ix
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Yaşam Kalitesi	2
1.1.1. Yaşam Kalitesinde Göstergeler	5
1.1.1.1. Sosyal Göstergeler	5
1.1.1.2. Ekonomik Göstergeler	5
1.1.1.3. Çevresel Göstergeler	6
1.1.1.4. Sağlık Göstergeleri.....	6
1.2. Eğitimde Yaşam Kalitesi	7
2. ÖZ YETERLİK	8
2.1. Öz Yeterlik Algısı	9
2.2. Öz Yeterlik İnancı	11
2.3. Öz Yeterlik Kaynakları	12
2.3.1. Performans Başarıları	12
2.3.2. Dolaylı yaşantılar	12
2.3.3. Sözel İkna.....	13
2.3.4. Duygusal Durum	13
2.4. Öz Yeterlik Süreçleri.....	13
2.4.1. Bilişsel Süreç.....	14
2.4.2. Motivasyonel Süreç.....	14
2.4.3. Duygusal Süreç	14
2.4.4. Seçim Süreci	15
2.5. Akademik Öz Yeterlik.....	16
2.5.1. Akademik Öz Yeterliği Etkileyen Faktörler	17
3. YÖNTEM.....	19

3.1. Araştırma Modeli	19
3.2. Evren ve Örneklem	19
3.3. Verilerin Toplanması.....	19
3.4. Verilerin Analizi	21
4. BULGULAR VE YORUM	23
4.1. Bağımsız Değişkenlere Ait Bulgular	23
4.1.1. Kişisel Özelliklerle İlgili Frekans ve Yüzde Tabloları	23
4.2. Ölçme Araçlarından Elde Edilen Verilere İlişkin Bulgular	27
4.2.1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğine Ait Bulgular	27
4.2.2. Akademik Öz Yeterlik Ölçeğine Ait Bulgular	33
4.2.3. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği Alt Boyutları İle Akademik Öz Yeterlik Ölçeği Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular	35
4.2.3.1. Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular	35
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	37
6. KAYNAKLAR.....	44
7. ÖZGEÇMİŞ	53
8. EKLER	54

1. GİRİŞ

Spor sağlıklı bireylerin yetiştirilmesinde etkili olmuş geçmişten beri süregelen eğitim faaliyetidir. Kişilerin hayatları boyunca huzurlu refah içinde olması beden ve ruh sağlığının iyi olmasına bağlıdır. İnsanların kendi toplumlarında ve diğer toplumlarda ilişkilerini iyi tutmasında spor etkili bir araçtır (Yetim,2000). Günümüzde önemi gittikçe artan konulardan biri haline gelen yaşam kalitesi, kişinin yapabildiği ve yapmayı arzuladığı aktiviteler arasında algılanan farka gösterilen duygusal veya kişisel cevap olarak tanımlanabilir (Şen ve ark, 2017).

Yaşam kalitesi bireyin yaşantısının daimi iyi hali olarak düşünülmekte ve değerlendirilmesi genellikle mutluluk, hoşlanıtı ve doyum yaratan pozitif yaşantılarla bunun aksini ifade eden olumsuz tecrübeler ve duygular üzerinde toplanmaktadır. Bu tecrübeler, kişinin yaşamı içerisinde önemli bir yere sahip olan ailesi, okul çevresi, iş yaşantısı, arkadaş çevresi, boş zamanları vb. durumlar etrafında ele alınmaktadır (Linnakylä ve Brunell, 1996). Yaşam kalitesini belirleyen ölçütler, kişinin günlük hayatta karşılaşılabileceği hastalıkların evresini ve bu hastalık sürecinde herhangi bir tedavi alıp almadığını araştırmaya, hastanın gözünden bu hastalığı, uygulanan tedavinin etkinliğini ve sürecin tamamında hastanın hem fiziksel hem duygusal hem de sosyal ihtiyaçlarını saptamaya yardımcı olan durumlardır (Şenol ve ark, 2006).

Genç kuşakların yaşam kalitesi ile ilgili araştırmaları olan (Rowland, 2003) okulun görev ve hedefinin, bilgi aktarmak ya da öğrenme becerilerini kazandırmaktan çok “her öğrenciyi demokratik ve çoğulcu bir toplumun bağımsız bir bireyi hâline getirmek” olduğunu ifade etmektedir. Bu noktada da öğrenciler okulda, sosyal hayatta kullanılan dil ve kabul edilen davranış biçimlerini, gerek yaşıtları gerekse yetişkinlerle iletişim kurmayı, toplumsal normları, genel geçer kuralları ve düzenlemeleri öğrenmektedirler. Buradan da anlaşılabilir gibi, eğitim kurumlarında uygulanan örtük programa ilişkin özellikler, kurumda var olan yaşamın kalitesiyle doğru orantılıdır (Kılınç ve ark, 2016).

Sosyal öğrenme kuramının en temel ilkelerinden biri bireyin kendi kendini değerlendirebilmesidir. Bireyler düşünce sistemleriyle paralel eylemlerde bulunmasından sonra, bu eylemlerinin sonuçlarını şekillendirebilir ve kendilerini uygun

şartlar altında yargılayabilirler. Bu süreçte insanın kendi becerilerinin farkında olması ve buna bağlı olarak öğrenme kapasitesi ile yapmayı hedeflediği iş arasında uygun değerlendirmeleri yapabilmesi, öğrenme sürecinde önemli bir faktördür. Bu olgu ‘öz-yeterlik’ kavramıyla açıklanmıştır (Özsüer ve ark., 2011). Tschannen-Moren ve Hoy’e göre, (2001) “kişinin yeni bir durum karşısında, başarı düzeyinin ne olacağına ilişkin kendisiyle ilgili beklentileri” öz-yeterlik inancıdır. “Alana-özel yetkinlik” olarak da kullanılabilen ve sınırlandırılabilen “yetkinlik” kavramını, bazı araştırmacılar “genel bir yetkinlik” olarak da kabul etmektedir (Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy, 2001).

Öz yeterlik inançlarını kişinin davranışlarında önemli bir nokta kabul eden Bandura’ya (1995; 1977) göre; “bireyin daha önceki başarı ve/veya başarısızlık deneyimlerini içeren performans başarıları”, “başkalarının yapmış olduğu etkinliklerin sonuçlarından elde edilen deneyimler”, “bireyin yapabileceği etkinlikler konusunda sözel olarak ikna edilmesi” ve “bireyin fiziksel/ duygusal durumu” olarak dört çıkış noktası bulunmaktadır. Bu dört çıkış noktasına bağlı olarak oluşan birçok davranışın temelinde öz-yeterlik algısı vardır. Akademik öz-yeterlik algısı öğrenme etkinliklerinin çeşitliliği ve etkisi düşünüldüğünde daha fazla ön plana çıkmakta ve önem kazanmaktadır (Özgül ve Diker, 2017).

1.1. Yaşam Kalitesi

İlgili literatür incelendiğinde yaşam kalitesi, kişinin kendi durumunu kültür ve değerler sistemi içinde algılayış biçimi olarak tanımlanmaktadır (Spilker, 1996).

Kişinin yaşamına yeni anlamlar katabilmesi, hedeflerine ulaşabilmesi ve kendini geliştirmesi, yaşam kalitesini gösteren durumlardır. Kaliteli yaşam, kişinin kendini tanıması ve sorgulaması, yaşamını barış içinde, denge ve uyum kavramlarıyla devam ettirebilmesidir. Öznel bir kavram olan yaşam kalitesinin evrensel kabul görmüş tek bir tanımı bulunmamaktadır. Çünkü yaşam kalitesi kişinin yaşamının iyiye gittiğine dair hissettiği duygu olarak kabul edilir (Zorba, 2004).

Bireyin bedensel, psikolojik olarak durumu, ailesi içinde ve dışında sosyal ilişkisini, çevresel etkileri ve inançları içine almaktadır. Yaşam kalitesi terimi geniş kapsamlıdır ve zamanla değişimlere neden olur, kişinin beklenti ve yaşamıyla ilişkilidir, bu sebeple objektif bakılması zordur (Carr ve ark, 2001). Yaşam kalitesi

kavramı,1970'lerin ikinci yarısıyla endüstrinin geliştiği toplumlarda bireyin ve toplumun sahip olduğu refah durumunu ve nicel özelliklerin temel alındığı tüketim miktarına alternatif olarak ortaya çıkmıştır. İnsanın fiziksel ve sosyal durumunun güven içinde olması yaşam kalitesinin temelidir ve bu durumlar zaman ve mekân içinde değişiklik gösterebilir. Her bireyin temel haklarından kabul edilen bu unsurlar, toplumsal yaşamda aktif olma ve sosyal haklardan oluşur. Hayatın her alanında bireylerin gelişimine imkan tanıyan durumların var olabilmesi ise bu durumun ikinci aşamasıdır (Oktiler, 2004).

Yaşam kalitesini, araştırmacıların kendi çalışmalarında, yaptıkları araştırmanın konusuna göre açıklamaya çalışması çeşitli yaşam kalitesi tanımlarıyla beraber farklı yaklaşımlar da ortaya çıkarmıştır. Yapılan bu çalışmalarda yaşam kalitesi, genellikle öznel ve nesnel göstergeler olmak üzere iki çatı altında toplanmaya çalışılmıştır. Yaşam kalitesinde fiziki iyi olma hali, kişinin sağlığının yerinde olması, maddi imkanlar, kişisel bakımını yapabilmesi ve kendi yaşamını sürdürebiliyor olması öznel göstergelerin arasında bulunmaktadır. Tüm bunların yanında bireyin barınma şartları, ikamet ettiği yer, aile ve ekonomik durumu da öznel göstergelerdendir. Kişinin yaşamdan aldığı doyum ise nesnel göstergelerle ilişkilidir. Önemli olan bireyin yaşamını olumlu bulması ve yaşantısını değerlendirebilmesidir. Bu anlamda yaşam kalitesi bireyin değerlendirdiği öznel bir doyum ya da sonuçtur (Tekkanat, 2008).

Yaşam kalitesinin fizyolojik ve psikolojik olarak insan ihtiyaçlarının ne derecede karşılandığına göre değiştiğini ifade eden Hornquist gibi araştırmacılar, bu ifadeleriyle Maslow'un yaşam kalitesiyle ilgili oluşturduğu "İhtiyaçlar Hiyerarşisi"ne atıfta bulunmaktadır (Özbek, 2011).

Yaşam kalitesini azaltan durumlar:

Bireylerde yaşam kalitesi:

- Temel ihtiyaçlarının karşılanması
- Bedene bakış açısının değişmesi
- Yetersiz aktiviteler ve öz bakım eksikliği
- Süreklilik gösteren yorgunluk ve bitkinlik durumu
- Seksüel fonksiyonlarda bozulma

- Gelecek kaygısı
- Destek sistemlerindeki yetersizlik
- İlerleyen sağlık problemleri
- Kronikleşen sağlık sorunları

Yaşam kalitesini artıran durumlar

Yaşam kalitesinin yükseltilebilmesi için bireyin:

- Ekonomik hayatının ve sosyal durumunun güvende olması
- Yaşamının güven altında olduğunu bilmesi
- İsteddiği konfora sahip olması
- Anlam kazanmış, aktif bir hayatının olması
- Çevresi ile ilişkilerinin pozitif olması
- Eğlenceli etkinliklerde bulunması
- Saygınlığının olması
- Otonomisinin olması
- Mahremiyet sınırlarının aşılmaması
- Kendini anlatabilmesi
- Fonksiyonel olarak yeterli olması
- Kimseye benzemeyen özellikleri olması

Aynı zamanda bireyin genel anlamda inançlarına ve değerlerine gösterilen saygıya bağlı huzur içinde olması da gerekir.

Yaşam kalitesinin değerlendirilmesi:

Bireyin yaşam kalitesi çeşitli ölçekler kullanılarak puanlanır ve değerlendirilir. Ölçeklerde,

- Fiziksel işlev
- Sosyal işlev
- Fiziksel rol işlevi
- Emosyonel işlevi
- Mental sağlık durumu
- Enerji (zindelik) / yorgunluk, ağrı

- Genel sağlık algısı gibi konular ele alınır (Pektekin, 1994).

1.1.1. Yaşam Kalitesinde Göstergeler

1.1.1.1. Sosyal Göstergeler

Toplumsal yaşamın algılanması ve bireyin hayatını etkileme şekli sosyal göstergedir. Bu durumda kültürel yapı oldukça önemlidir. Kişi, yaşadıklarını ve durumunu toplumun bakış açısı ve kültürel kodlarla birlikte ele almaktadır. Hayat kalitesi algısı bu anlamda dünya ülkelerinde benzer ölçümlerle değerlendirilebilir fakat bu kesin sonuçlara ulaşmak açısından son derece zor görünmektedir. Sosyal açıdan kişinin kendi gücü ile orantılı olarak toplum içinde kendisini anlatabilmesi, imkanlara ulaşması, kendisini gerçekleştirebilmesi onur ve saygınlık temelinde bir takım hedeflere sahip olabilmesi, çoğunluğun bir parçası olmayı, azınlığın bir parçası olmamayı, kabul görmeyi ve bunları yaşam olgusu içinde, pozitif noktalar olarak görmesi sosyal göstergelerin sonucu için son derece önemlidir. Günümüz dünyasında iş ve toplumsal yaşamda, kişinin her açıdan bu noktada motive olmasını sağlamaktadır (Ekelik, 2014).

1.1.1.2. Ekonomik Göstergeler

Tarihsel açıdan yaşam kalitesi kavramına baktığımızda; 'yaşam seviyesi, refah, kalkınma' gibi ekonomik kavramların ardından geldiği görülmektedir. Yaşam kalitesine ekonomistlerin bakış açısından, ekonomik kalkınmanın bir üst seviyesi olarak öncelik verildiği gözlenmektedir.

Yaşam kalitesi ekonomik göstergeleri:

- Gayri safi milli hasıla,
- Aile içinde çalışan birey mevcudu,
- Gıda tüketimi,
- Aile varlıkları,
- İstihdam edilebilme imkanları,
- Kişi başına düşen milli gelir,
- Sahip olunan dayanıklı tüketim malları gibi değişkenler kullanılmıştır.

Ekonomistlerin yapmış oldukları araştırmalarda kalite, hizmet kalitesi ve toplam kalite

kavramları, yaşam kalitesi kavramı ile ilişkilendirilen ve üzerinde durulan diğer kavramlardır (Oktiler, 2004).

1.1.1.3. Çevresel Göstergeler

Yaşadığımız gezegende hızla büyüyen ekonomi, kentleşmenin artması, enerji kaynaklarının bilinçsiz bir şekilde tüketilmesi, sera gazı ve bütün bunların bağlamında hava kirliliği küresel ısınmaya sebep olmaktadır. Bu da iklim değişikliğinin beraberinde getirmektedir. Doğamızın olduğu gibi kalması, gelecek kuşaklara aktarabileceğimiz doğal bir miras bırakabilmek maksadıyla yeniçağa uygun kentler geliştirilmekte ve bunun adına da eko kent denilmektedir. Bu kentleşme şeklinde, geri dönüşüm önemli bir yer tutmaktadır. Bir yerleşim yerinin ekokent yapan tüketilen enerji miktarını ve suyu, yiyeceklerin geldiği mesafeyi, arabaların kullanımını sınırlandırmak veya en az seviyeye indirmektir. Bu sistemde ev ve iş yeri arası mesafenin yürüme mesafesinde olması, evlerin yalıtımlarının düzenli yapılması ve güneş enerjisinden verimli bir şekilde yararlanmak gibi konular da söz konusudur. Bu sistemin dünyada uygulanabilmesi için iklim ve çevre konusunda duyarlılık ve farkındalık yaratılabilmektedir. Bu farkındalığın yaratılabilmesi için sivil toplum kuruluşları çalışmalar yapabilir ve bu sayede yaşam standartları yükseltilirken aynı zamanda yaşam kalitesi artırılabilir. Trafik kazaları, yangınlar, açlık, yoksulluk vb durumlar canlıların yok olduğu sistemde, dünya iklimi olumsuz etkilenmekte ve felaketler oluşmaktadır. İnsanların birbirlerini yönetme mücadelesi, insanların ve dünyanın geleceğini tehdit etmektedir (Demirkıran, 2012).

1.1.1.4. Sağlık Göstergeleri

Birbiriyle bağlantılı olan sağlıklı yaşam kalitesi genel anlamda yaşam kalitesinin alt bileşenidir. Sağlığa bağlı yaşam kalitesi kişinin sağlığıyla direkt olarak bağlantılıdır (Eser, 2004). Sağlıkla ilgili yaşam kalitesi hastalık, tedavi veya davranışlardan kaynaklanan durumlarda kullanıldığı gibi klinik olmayan durumlar içinde kullanılmaktadır. Aynı zamanda sağlıkla ilgili çeşitli bilgilerin elde edilmesi için de kullanılmaktadır (Furlong vd.2005). Dünya sağlık kuruluşu, kişilerin yaşam yerlerini yaşam kalitesi ile ilişkilendirmektedir. Yaşamın ne şekilde algılandığı bunun içinde yer almaktadır. WHO yaşam kalitesini aşağıdaki durumlara dayandırarak tanımlamaktadır:

- **Fiziksel Sağlık;**kişinin enerjisi, dinlenmesi, uykusuzluk, yorgunluk şeklindedir.
- **Psikolojik Durum;**bireyin pozitif ve negatif düşünceleri, hafızası, kendine güveni, konsantrasyonu, dış görünüşünü ifade etmektedir.
- **Bağımsızlık Düzeyi;**hareket edebilme, günlük yaşam faaliyetleri, ilaçlara ve tedaviye bağımlılık, çalışma kapasitesi ifade etmektedir.
- **Sosyal İlişkiler;**sosyal destek, seksüel aktivite bu kategorinin içeriğini oluşturmaktadır.
- **Çevresel Özellikler;** fiziksel güvenlik, ev çevresi, finansal kaynaklar, sağlık ve sosyal bakıma ulaşılabilirlik ve kalite, yeni bilgilere ve becerilere ulaşma fırsatı, fiziksel çevre (hava kirliliği, gürültü, trafik, iklim) koşullarını ifade etmektedir.
- **Maneviyat ile İlgili Özellikler;**kişisel, ruhen ve dinen olan inançlarını kapsamaktadır. Bireyler kendilerini rahatlatmak için bir şekilde manevi destek sağlamalıdır (Oktiler, 2004).

1.2. Eğitimde Yaşam Kalitesi

Eğitimde kalite, doğru zaman diliminde, alanında uzman kişilerce, doğru yerde, doğru eğitimlerle gerçekleşir (Bulut, 1998). Öğrencilerin okul hayatına olan ilgileri ve okul yaşamının yarattığı mutluluk okul yaşam kalitesi olarak tanımlanmaktadır. (Karatzias ve ark, 2001). Eğitim yaşam kalitesinin öğrencilerin öğretmenleriyle ilişkilerinden etkilendiği gibi bireylerin tecrübelerinden de etkilenmektedir (Malin ve Linakkyla, 2001).

Fakülte kültürünü olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen değişkenlerin varlığından bahsetmek mümkündür. Bunlar; öğrencilerin kişisel farklılıkları, gereksinimleri, fakülteden beklentileri olduğu kadar okul yaşantısından duydukları mutlulukta etkilidir. Bu nedenle okul kültürünün etki alanlarından biri de okul yaşam kalitesidir. Bununla birlikte üniversitelerin demokratik sürece fayda sağlayabileceğini ele alırsak araştırma incelemelerde okul yaşam kalitesi, okul kültürü olarak araştırılmalıdır (Doğanay ve Sarı, 2006).

Yapılan araştırmalarda okul yaşam kalitesi yüksek olan ve okullarından memnun olan öğrencilerin akademik başarılarının da yüksek olduğu görülmüştür (Gedik, 2014). Okulların ve üniversitelerin yaşam kalitesini belirlemek amacıyla, günümüze kadar yapılmış olan çalışmaların çoğunda, öğretim elemanlarının, öğretmenlerin ya da

yöneticilerin görüşleri alınmıştır. Fakat okulların ve üniversitelerin asıl var oluş sebebi öğrencilerdir. Öğrencilerin görüşleri alınarak yaşam kalitesini belirlemek bu açıdan önemlidir. Üniversitedeki büyük çoğunluğu oluşturan öğrencilerin memnuniyetini sağlamak öncelikli olmalıdır (Eriş ve Anıl, 2016). Üniversitenin amaçları eğitim öğretim ile kişilerin gelişmesi araştırma yapılması ve danışmalık ile yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunur (Argon ve Kösterelioğlu, 2009).

Eğitim alanıyla ilgili yapılmış olan araştırmalarda okul yaşam kalitesinin yanı sıra fakülte yaşam kalitesi konusu da ağırlık kazanmıştır. Diğer eğitim kurumlarından farklı bir yapıya sahip üniversitelerin yaşam kalitesi kriterlerinin ayrıca ele alınarak incelenmesini gerektirmiştir. Öğrencilerin üniversite hayatı süresince olumlu duygular yaratan tecrübeleri ve üniversiteden memnuniyet dereceleri üniversite yaşam kalitesinin içeriğini oluşturmaktadır (Eriş ve Anıl, 2016).

2. Öz Yeterlik

Öz-yeterlik kavramını ilk kez Bandura 1977’de “Bilişsel Davranışsal Değişim” kapsamında kullanmıştır (Bandura, 1997). Bandura (1997)’ya göre öz-yeterlik, “bireylerin belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı olarak yapma kapasitelerine ilişkin inancı” olarak tanımlanmaktadır (Bandura, 1997).

Davranışlarımız üzerinde etkisi olduğu bilinen ve 90’lardan sonra psikolojinin değişik alanlarında kullanılan Bandura’nın öz yeterlik teorisi davranışlarımız üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Eğitim alanında öğretmen ve öğrencilerin fiziksel ve ruhsal durumlarının araştırılması, stresle mücadele gibi alanlarda sıkça başvurulan bir kavramdır. Son 20 yılda psikolojinin farklı uygulama alanlarında kullanılan Bandura’nın özyeterlik teorisinin, davranışlarımız üzerinde önemli etkiye sahip olduğu bilinmektedir (Jerusalem, 2002). Kotaman (2008)’ a göre öz yeterlik yeni bir becerinin edinilmesinde ya da yeni bir öğrenmenin gerçekleşmesinde ve daha sonra bu yeni becerinin ya da öğrenmenin uygulamasında kritik bir işleve sahiptir (Ekinci, 2011).

Korkmaz (2004),öz yeterlik kavramını sosyal öğrenme kuramı ile ilişkilendirmiş ve bireyin kendi farkındalığı olarak tanımlamıştır. Kişinin performansı ile hareket etmesi ve kapasitesini belirlemesidir. Başarılı olması konusundaki kendisine olan

inancıdır. Kişinin kendisini tanımasıdır.

Sosyal bilişsel kuram, kişilerin kendilerini düzenleyici, yansıtıcı bir süreçtir ve yakın ilişki işlevi gibi rolü açıklamak için ortaya çıkmıştır. Buna göre davranış, kişisel davranışlar ve çevre etkileri karşılıklı olarak ele alınmıştır (Güngör ve Özbay, 2008).

Sosyal öğrenme kuramında en önemli ilke kişinin kendi kendini değerlendirebilmesidir. Kişiler fikirlerinden hareketle yola çıkıp, yapmış oldukları hareketlerin sonuçlarını değerlendirerek, kendileri hakkında yargıda bulunabilirler. Bu süre içerisinde kişi yaptığı hareketin sonucunda kendi farkındalığına varması, yapacağı iş arasında değerlendirme yapması, öğrenme kapasitesi öğrenme sürecinin önemli bir parçasıdır. Bu olgu ‘öz yeterlik’ kavramıyla açıklanmıştır (Özsüer ve ark, 2011).

2.1.Öz Yeterlik Algısı

Bilim, teknoloji ve sanat sosyal anlamda, hızlı gelişmelerle insanların bilgisinin hızla fazlaştığı bir durum olmuş, bu süreç içinde hayat boyu öğrenme kişilere ihtiyacı olan kayda değer bilginin ve becerinin elde edilmesinde önemli olmuştur. Kişilerin karşı karşıya kaldıkları problemler başarı ile çözülmesi, kendilerini yönlendiren, motive eden, yaşam boyu öğrenen kişilerin bilgi ve beceri hakkında pozitif bir şekilde öz yeterlik algısının gelişmesi gerekir (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2003).

Kişinin davranışlarında önemli bir etkiye sahip olan öz yeterlik inancı Bandura (1995; 1977)’ya göre; “bireyin daha önceki başarı ve/veya başarısızlık deneyimlerini içeren performans başarıları”, “başkalarının yapmış olduğu etkinliklerin sonuçlarından elde edilen deneyimler”, “bireyin yapabileceği etkinlikler konusunda sözel olarak ikna edilmesi” ve “bireyin fiziksel/duygusal durumu” şeklinde dört kaynağa sahiptir. Bunlara bağlı olan birden çok davranışlara ilişkin öz yeterlik algısı oluşmuştur. Öğrenme ve öğretme faaliyetleri ortaya konulduğunda akademik öz yeterlik ortaya fazlaca çıkmaktadır (Tabancalı ve Çelik 2013). Öz yeterlik algısı pozitif yönde gelişmekte olup, kişilerin başarı düzeyleri üzerinde etkili olduğu ifade edilmektedir (Pajares, 2002).

Bir gün geleceğinize yön vermeye çalışırken biri hayatınıza girer ve size bir şeyler başarabileceğinizi söyler. Belki de bunu o güne kadar ilk defa duymuşsunuzdur. Bu kişi size bir yol çizmenizde yardımcı olamaya çalışır. Sizde zamanla o insanı

gözlemlersiniz. Örnek alınan bu kişinin oturması, kalkması, bilgisi, mücadeleci yanı, tecrübesi sizi etkiler. Gözlenenin yalnızca başarısı ya da başarısızlığı değil, güçlüklerle karşılaşınca sergilediği duruşu, çabası, kararlılığı vb. davranışları da gözlemcinin öz yeterlik algılarını etkiler (Schunk ve Pajares, 2002). Başarının öz-yeterlik algısına olumlu bir katkı sağlaması için bireyin, bu başarıyı içsel ve denetlenebilir nedenlere yüklemesi, bir başka deyişle kendi yetenek ve çabasının sonucu olduğunu düşünmesi gerekmektedir. Başarının şans ya da başkalarından gelen destek gibi nedenlere bağlanması, öz-yeterliğe olumlu bir katkı sağlamayabilir (Özerkan, 2007). Bunlara dayanarak bireyin öğrenme öğretme aşamasında öz-yeterlik algılarını kuvvetlendirmek için yapılabileceklerle ilişkin bazı tavsiyeler bulunmaktadır. Bunlar; (Bıkmaz, 2004).

- Öğrenciler için en iyi model öğretmen olmalıdır. Öğretmen bunu gerçekleştirirken, herhangi bir yanlış yaptığında bunu kabullenmeleri ve bunu düzeltmeleri için iyi bir başa çıkma modelini geliştirmelidir. Bu şekilde herkesin hata yapabileceğini göstermekte ve bu hatanın giderilmesi için nasıl davranılması gerektiğinin bilinmesi mesajını verebilecektir.
- Öğrenciye sınıf içinden seçilen bir modelin kendine benzer öğrenme yetenekleri olduğuna inandırmak için sınıfta akran grupları oluşturulmalıdır. Böylelikle öğrencilerin öz yeterlik inançlarının artıp çoğalmasında önemli katkılar sağlanmaktadır.
- Öğrencilerin eğitim öğretim hayatlarında öz yeterlik kazanmaları için öğretmenler, bu durumu kuvvetlendiren öğretim yöntem ve teknikleri kullanmalıdırlar. Bunun için öğrencilerin bireysel farklılıklarına önem veren ve öğretim sürecinde öğrencinin aktif katılım sağlayabileceği öğretim yaklaşımları kullanılmalıdır.
- Öğretim ortamları, öğrencileri motive edici, öğrenme ve başarıya isteği oluşturacak şekilde duygusal olarak güvenli ve güdülenme ilkelerinin vurgulandığı biçimde oluşturulmalıdır.
- Öğrencilerin çalışma, ödev ve performansları karşısında öğretmenler dönütler vermelidirler. Öğretmenlerin vermiş oldukları bu dönütler öğrencilerin doğru yolda ilerlediklerini görmeleri açısından oldukça önemlidir.
- Akademik öz-yeterlik inancı az olan öğrencilerin kendi yeteneklerine olan inançlarını kuvvetlendirmek için öğrencilere seçenekler sunulmalı ve bu

seçenekler sözel olarak vurgulanmalıdır.

2.2. Öz Yeterlik İnancı

Öz yeterlik inancı; bireylerin çeşitli durumlarda performanslarını ortaya koyma yeterliklerine ilişkin inançlarıdır (Bandura, 1994). Bireyler eğitim sürecine ilişkin ilk bilgilerini ve öz yeterliklerine ilişkin ilk inançlarını aile ortamında oluştururlar (Burger, 2006). Öz yeterlik inancı yüksek olan bireyler, planlama yapmakta, aldıkları sorumlulukları yerine getirmekte ve karşılaştıkları sorunları çözmekte başarılıdırlar (Yılmaz ve Bökeoğlu, 2008). Ayrıca öz yeterlik inancı yüksek bireyler bir çalışma alanını bilinçli şekilde seçmekte, gerekli olan motivasyonu sağlayarak çalışmayı başarılı bir biçimde bitirmekte (Akkoyunlu ve Kurbanoglu, 2004), işi yaparken yılmadan ve kararlı bir şekilde iş üzerinde yoğunlaşıp başarılı olabilmektedirler (Satıcı, 2013). Öz yeterlik inancı düşük olan bireylerde ise başarısızlık oranları ve buna ilişkin olumsuz duygular yüksek olmakta (Yılmaz ve Bökeoğlu, 2008), bireyin kendi yapabilirliğine yönelik olumsuz inancından dolayı çabuk vazgeçme ve başarısız olma gözlenmektedir (Satıcı, 2013). Öz yeterlik, yaşamı başarılı bir şekilde sürdürmede önemli bir etkiye sahiptir (Schwarzer ve ark, 2005). Öz yeterlik inancı yüksek olan bireyler sosyal yaşamda ve iş yaşamında daha başarılıdır (Baysal, 2010). Öz yeterlik inancının yaşam kalitesini arttırdığını ve kişilik gelişiminde önemli bir rol oynadığını söyleyebiliriz.

Hayatımızda bizi başarıya götürecek işlere başlamadan önce hepimiz bu işi başarıp başaramayacağımız bir tereddüt yaşıyoruz. İşte burada kişinin öz yeterlik inancı devreye giriyor. Bu da kişiyi başarıya giden yoldan geri de çevirebilir, daha ileriye de taşıyabilir. Gelişmiş öz yeterlik inancı en başta performansınızı daha sonrasında da motivasyonunuzu etkileyecektir. Kendine inanan kişi yani öz yeterlik inancı yüksek kişi kendine güvenerek yola azimle devam ederken, inancı düşük olan kişi daha en başta pes ederek kendi başarısını kendi engelleyecektir. Kişilerin yaşamış oldukları başarılı deneyimler öz yeterlik algılarını kuvvetlendirirken, tekrarlanan başarısızlıklarsa öz yeterlik algılarını zayıflatmaktadır (Edmonds, 2002).

Öz-yeterlik inancının şekillenmesinde bireyin şu üç boyuttaki yaklaşımı belirleyici olur (Korkmaz, 2004):

- **Yeterlik Beklentisi:** Bireyin yapılacak işin kolay-zor-çok zor olarak algılaması ve başarıp başaramayacağına ilişkin değerlendirmesi (ön kestirim).
- **Genelleme:** Bireyin öğrendiği bir davranışı benzer durumlarda transfer edebilmesi ve uygun durumlarda kullanabilmesi.
- **Güçlendirme:** Bireyin bir davranışı yapabileceğine güçlü bir şekilde inanması.

Bu şekilde öz-yeterlik inancı güçlü olan bireyler başarısız kaldıkları deneyimlerde dahi görüşlerini değiştirmezler. Tam tersi başarısız yaşantılar bireyi daha da güçlendirir.

2.3. Öz Yeterlik Kaynakları

Öz yeterliğin birbirleriyle etkileşim içinde dört ana kaynaktan meydana geldiği düşünülmektedir. Bunlar şu şekildedir (Yavuzer ve Koç, 2002)

2.3.1. Performans Başarıları

Kişinin yapmış olduğu işlerde göstermiş olduğu başarı ödül etkisi oluşturup olumlu etki yapmaktadır. Aynı zamanda da kişiyi gelecekteki bir benzeri davranışlara güdülemektedir. Dolaylı olarak ortaya konulmuş olan bu başarı kişinin gelecekteki buna benzer işlerde de başarı göstereceğinin bir göstergesi sayılabilir (Yavuzer ve Koç, 2002).

Bandura (1994), bazı durumlarda bireylerin başarı kazanamaması insanları daha iyi amaçlar için çalışmalarını saplar ve başarılı olma konusunda tetikler. Kişi başarıyı yakalamak için yapması gerektiğinin farkında olduğunda, güçlükleri göze alır ve üstüne giderek gerilemenin ilerleme ile sonuçlanmasını sağlar (Durdukoca, 2010)

2.3.2. Dolaylı Yaşantılar

Başka bireylerin başarılarına şahit olmak, bireyin kendisinin de başarılı olmak istemesine neden olabilir. Kişinin kendisinden beklentisi diğer kişilerin deneyimleri sayesinde (Yavuzer ve Koç, 2002).

Bandura (1994), bireylerin öz yeterlik algıları, örnek aldıkları kişilerin kendilerine olan benzerliği ile güçlü oranda etkilenmektedir. Şöyle ki; birey örnek aldığı kişinin niteliklerinin kendi niteliklerine benzer olduğu kanaatine varmışsa bu örnek alınan kişinin başarısızlığı ya da başarıları bireyin kendisinin de başarılı ya da başarısız

olacağı konusunda önemli bir ikna edici unsur oluşturmaktadır (Durdukoca, 2010).

Yapılan araştırmalara da bakıldığı zaman insanlar, başkalarına ait deneyimlerle karşılaştıklarında sahip oldukları inançları değiştirebilmektedirler. Altmış öğrenci üzerinde yürütülen bir araştırmanın sonuçları incelendiğinde akran değerlendirmelerinin öğrencilerin öz-yeterliklerini artırdığını ortaya koymuştur (Adeyami, 2012).

2.3.3. Sözel İkna

Bir davranışı başaracağımıza dair telkinler, öğütler ve kelimeler kişinin öz yeterliliğinin olumlu yönde değişmesini ve daha çok cesaretlenmesini sağlayabilir (Yavuzer ve Koç, 2002). Bandura (1994), yeterlik algısında ortaya çıkan olağanın dışındaki bir artışın, kişilerin gösterdikleri çabaların hayal kırıklığı ile sonuçlanmasına neden olabilir. Tam tersi bir durumda ise yani yeterlik algısında gerileme söz konusu olduğunda kişiler yeteneksiz oldukları kanaatine varırlar. Farklı faaliyetler gösterme eğiliminde bulunmazlar. Bu da zorluklarla mücadele etme çabalarını bitirir. Kişilerin öz yeterlik algılarını olağanın üstünde güçlendirmek için, kişilerin olumlu yönde cesaretlerinin artırılması bunun da sözle yapılması gerekmektedir (Durdukoca, 2010).

2.3.4. Duygusal Durum

Kişinin davranışı yapacağı esnada hem bedenen hem de duygusal anlamda iyi olması, kişinin bu davranışa girişimde bulunması ihtimalini yükseltir (Yavuzer ve Koç, 2002).

Bandura (1994), güçlük ve zorluk gerektiren faaliyetlerde bulunan kişilerde, aşırı derecede bitkinlik ve yorgunluk gözlemlenmekle birlikte; fiziksel direncin düşmesi ağrı ve sancuları beraberinde getirmektedir. Bu durum ise kişinin öz yeterlik inancının yavaş yavaş azalmasına sebebiyet vermektedir. Öz yeterlik inancının çoğalması için kişilerin strese neden olan hal ve hareketleri en asgariye indirmeleri ve olumsuz yöndeki duygularını değiştirmeleri lazımdır (Durdukoca, 2010).

2.4. Öz Yeterlik Süreçleri

Bireylerin kendisinde var olan öz yeterliği harekete geçiren süreçler, bilişsel, motivasyonel, duygusal ve seçim sürecidir.

2.4.1. Bilişsel süreç

Bilişsel süreçte öz yeterlik inançları farklı biçimlerde etkiler göstermektedir. Kişisel amaçlar belirlenirken kişinin kendi yetenekleri, öz değerlendirmesinden etkilenir. Kişinin kendi kendine verdiği sözler, öz yeterliliğin daha güçlü algılanmasını ve kişinin kendi için daha yüksek, zorlayıcı amaçlar belirlemesini sağlamaktadır. Eylem, düşüncede düzenlenir. İnsanların yeterliklerine ait inançların şekli, kurdukları ve tekrarladıkları tahmini senaryoların çeşitleriyle ilişkilidir. Yüksek yeterlik duygusuna sahip olanlar performansları için destek ve pozitif rehberlik sağlayacak başarılı senaryoları hayallerinde canlandırırlar. Yeterlikleriyle ilgili şüphesi olanlar başarısız senaryoları hayallerinde canlandırırlar ve kurguyu, pek çok şeyin yolunda gitmeyeceği ihtimali üzerine kurarlar (Bandura, 1994).

2.4.2. Motivasyonel süreç

Bireyler yaşantıları süresince yaşamlarını kontrol etmek istemekte ve yaşantıları sürecinde gelişen çeşitli durumlara karşı kendilerini olumlu ya da olumsuz şekilde motive etmektedirler. Öz yeterlik bireyin olumlu mu yoksa olumsuz mu motive olacağına yönelik kararını etkilemektedir. Eğer birey pozitif öz yeterliğe sahipse, kendi yapabilirliğine daha fazla güvenecek ve zorlu durumlarla yapıcı bir şekilde baş etmeye yönelebilecektir. Aksi durumda, öz yeterliği olumsuz olan birey zorlu durumlara karşı kendini kırılgan hissedecek ve geri çekilmeyi deneyecektir (Bandura, 1996).

Diğer bir söyleyişle bireyin öz yeterliliğe olan inancı ve onun başarmadaki beklentisi motivasyon seviyesini belirleyerek, güçlükler karşısında o kişinin ne kadar çaba sarf edeceğine ilişkin bilgi verir. Çok daha güçlü yeterlik inancına sahip olan kişiler, başarı konusundaki çabalarında daha ısrarcı olurken, yeterlik inancı daha az olan kişiler, zorluklar karşısındaki çabalarını en asgariye indirirler veya çaba sarf etmekten vazgeçerler (Kesgin, 2006).

2.4.3. Duygusal süreç

Duygusal anlamdaki öz yeterlik, kişinin hislerinin üstesinden gelebilme yeterliğine ve değişik durumlara adapte olabilmek için duygusal işlevselliğini kullanabilme yetisine sahip olduğuna dair inançlarını arındırmaktadır (Southam-Gerow,

2014; Willemse, 2008).

Bireyin duygularını yönetip algılayabileceğine dair, duygusal anlamda öz yeterliğe sahip olması, çoğu durumda pozitif değerlendirmeler yapabilmesine sebep olmakta ve bu olumlu değerlendirmelerde bulunmakta olaylara daha kolay adapte olmasını kolaylaştırmaktadır (Choi, Kluemoer ve Sauley, 2013).

Sauley'e (2013) göre, duygusal öz yeterlik bireyin kendisinin ve başkalarının hislerini ne derece iyi anlayabileceği; duygularını bilişsel süresini kolaylaştırmak için ne kadar iyi kullanabileceği, duygusal karmaşıkları ne kadar idrak edebileceği, kendisinin ve başkasının hislerini ne derece iyi yönetebileceği ilgili yeteneğine dair yargılardan meydana gelmektedir. Hislerinin farkında olup, duygularını tanıyabilme, anlayıp düzenleyebilme, değişik duygularla başa çıkabilme, ilişkileri yönetebilme ve kendi motivasyonunu gerçekleştirebilme gibi becerileri barındıran (Wallace ve Alden, 1997; Acar, 2002) duygusal öz yeterlik sayesinde; kişi kendini sakinleştirme veya pozitif bir bakış açısıyla gündelik duygusal durumunu yönetebilmektedir (Hessler ve Fainsilber Katz, 2010).

2.4.4. Seçim süreci

Öz yeterlik inançları seçim süreçleri üzerinde etkili olmaktadır. Bireyler kendi yeteneklerinin üstünde olduğunu düşündükleri, başaramayacakları kaygısını taşıdıkları işlerden kaçma eğilimi gösterirken, bunun tersi durumlarda işleri üstlenme ve uygun çevre koşullarını hazırlama konusunda daha kararlı olmaktadır. Güçlü bir öz yeterlik duygusu, bireylerin başarılarını ve çabalarını güçlendirmektedir. Öz yeterlik inancı düşük olan ya da kendini yetersiz hisseden bireyler ise başarısızlığın kendi yeteneklerindeki yetersizlikten kaynaklandığını düşünürler. Bu tür nedensel yüklemeler, öz yeterlik inançları yoluyla güdülenmeyi, performansı ve duygusal tepkileri etkilemektedir (Çubukçu ve Girmen, 2007).

Öz yeterlik algısı, kişilerin seçtikleri faaliyetlere yönelik ne ölçüde çaba sarf edeceğini, ne kadar zamanda ve güçlüklerle nasıl başa çıkabileceğini gösterir. Buradan yola çıkıldığında kişilerin, kendi güçlerini aştığını düşündükleri faaliyetlerden ve çevrelerden uzak durduklarını, buna karşılık üstesinden gelebileceklerini düşündükleri faaliyetleri tercih ettiklerini söyleyebiliriz (Bandura, 1982).

2.5.Akademik Öz Yeterlik

Akademik öz-yeterlik “bireylerin önceden planlanmış eğitim başarılarına ulaşabilmeleri için gerekli olan eylemleri organize edebilme ve bu eylemleri gerçekleştirebilme kapasiteleri hakkındaki yargıları” olarak tanımlanmaktadır (Özsüer ve ark, 2011). Öğrencilerin okul ile ilgili etkinlikleri gerçekleştirmelerinde kendilerine yönelik inançları akademik öz yeterlik olarak ifade edilir (Linnenbrink ve Pintrich, 2003).

Akademik anlamda bireylerin kendilerine karşı olan durumları okulda ve okula karşı öğrenmeye olan tutumu ile ilgilidir. Başarı ve başarısızlık bir öğrenci olan bireyin kendi hakkında genel bir düşünceye ve kanıya varmasını sağlar (Bloom, 2012). Yüksek öz yeterlik, bireyin kendi yeteneklerine ilişkin algısını olumlu yönde yükseltir. Olumlu yeterlik inancına sahip bireyler, zor görevleri engel olarak görmezler aksine başarılması gereken görevler olarak görürler. Düşük öz yeterliğe sahip bireyler ise genellikle kendi yeteneklerinden kuşku duyarlar. Zorluklarla karşılaştıklarında yeteneklerindeki yetersizliklere odaklanırlar (Federici ve Skaalvik, 2011).

Akademik öz yeterliğin temel özelliklerini Zimmerman (1995) şöyle sıralamaktadır:

- Öz yeterlik bireylerin fiziksel ya da psikolojik özelliklerini değil, belirli bir işi gerçekleştirme yeteneği konusundaki yargılarını içermektedir.
- Öz yeterlik inancı, çok boyutlu olup farklı alanlarla bağlantılıdır. Örneğin, matematik öz-yeterlik inancı İngilizce öz-yeterlik inancından farklıdır.
- Öz yeterlik duruma bağlı bir özellik sergiler. Örneğin bir öğrencinin öğrenme konusundaki yeterliliğine ilişkin inancı, yarışmacılığın ya da işbirliğinin öne çıkarıldığı sınıflarda farklılıklar gösterebilir.
- Öz yeterlik kişinin performansı içinde belirlenmiş başlıca etkenlerdir. Öğrencinin akademik yetenekleri onların bilgi ve becerileri nasıl değerlendirdikleri ile ilgili geliştirmiş oldukları inançları temel alır. Bu aslında aynı yetenek alanındaki ve düzeyindeki öğrencilerin neden farklı akademik performans gösterdiklerinin açıklanmasında yardımcı olacaktır (Zimmermann’dan aktaran Bıkmaz, 2004)

Araştırmacılar akademik performansla ilgili kapsamlı açıklamalar yapmaya çalışırken, öz yeterlik değişkenine araştırma desenlerinde sıklıkla yer vermeye çalışır.

Bu durum öğrencilerde gözlenen öz yeterlik inançlarının test edilmesine yol açar. Öğrenme becerilerinden şüphe eden öğrencilere kıyasla, bir görevi öğrenme ve yerine getirme konusunda kendini yetkin gören öğrenciler, daha atılgan bir şekilde katılım gösterirler. Bu özelliğe sahip olan öğrenciler, zorluklarla karşılaştıklarında, daha çok inat edip, daha fazla sebat gösterirler ve başarılı olma ihtimallerini arttırırlar. Öz yeterlik inançlarının gelişiminde çevresel kaynakların önemi her zaman vurgulanır. Öğrencilerin öz yeterlik inançları da bu ilke içinde değerlendirilebilir. Akranlarının başarılı olduğunu gören öğrencinin öz yeterlik inançlarında gözlenen artış buna örnek verilebilir. Birey akranları tarafından yapılan davranışın kendisi içinde yapılabilir olduğunu fark ettiğinde harekete geçmeye motive olur. Bu süreç sadece akran davranışlarının etkisiyle sınırlanmaz. Bunun yanında öğretmenlerin yaptıkları pozitif geri bildirimlerle de öğrencilerin yapabilirlik inançlarında bir artışın gözlenmesi söz konusu olur (Schunk, 2009).

2.5.1. Akademik Öz Yeterliği Etkileyen Faktörler

Literatürde; pozitif öz yeterlik inancı bireyin motivasyonu arttırdığı, yeni ve zor görevlerle başa çıkabilmeyi sağladığı ve çaba sarf etmeye istekli olduğu; negatif öz yeterlik inancının ise kişinin kendi inisiyatifini kullanamamasına veya başlamış olduğu bir işi yarıda bırakmasına sebep olduğu bilinmektedir. (Yılmaz ve ark, 2007).

Bireylerin fizyolojik ve duygusal tepkileri, bir konudaki kapasitelerine ilişkin yeterlik algılarını oluşturmada etkili rol oynamaktadır. Bir işi yaparken, bireyin duyduğu heyecan, gerginlik, korku gibi güçlü duygusal tepkiler, yürütülen işin sonucuna ilişkin ipuçları sağlamaktadır. Olumlu duygular, bireyin öz yeterlik algısını güçlendirirken, olumsuz duygular öz yeterlik algısını zayıflatır ve bu duygular daha fazla gerginlik ve strese neden olur ki bu da bireyin olumsuz yönde etkilenmesine neden olur (Özerkan, 2007). Senemoğlu (2003)'na göre öz yeterlik algısı, kişinin gelecek hayatında karşı karşıya kalabileceği sorunlarla nasıl başa çıkabileceğine dair kendi hakkındaki yargısı, inancıdır. Öz yeterlik algısı, dört temel kaynaktan elde edilen bilgilerden etkilenmektedir. Bunlar;

- Bireyin kendi başarı ya da başarısızlıklarının sonucunda elde ettiği bilgiler,
- Bireyin kendine benzer başka kişilerin başarı ya da başarısızlıkları,

- Bireyin başarabileceğine ya da başaramayacağına ilişkin teşvikler,
- Bireyin belli görevi başarma ya da başarısız olma beklentisidir.

Bong (1997)'a göre, akademik alanlardaki etkinlikleri yerine getirme konusunda öğrencilerin; deneyimlerini geliştirmeleri, ilgili bireylerle etkileşimde bulunmaları, mevcut bilgilerini farklı alanlara transfer edebilmeleri öz yeterlik inançlarını arttırmada etkin bir rol oynar (Chemers vd. 2001). Akademik öz yeterlik algısını kuvvetlendiren etkenlerden biri de akran etkisidir. 'Model Benzerliği' diye de adlandırabileceğimiz bu durumda, kendi akranlarının başarabildiğini gözlemlemek, gözlemcinin öz yeterlik algısını tetikler ve inandığı takdirde başarabileceği duygusunun oluşmasına neden olur (Schunk, 1995). Yıldırım'ın (2011) Pisa 2003 matematik başarısını değerlendirmeye yönelik yaptığı karşılaştırmalı çalışmaya göre, öz yeterlik, içe yönelik motivasyon ve kaygı matematik başarısını doğrudan etkilerken; öz yeterlik aynı zamanda içe yönelik motivasyon ve kaygı aracılığıyla da matematik başarısını etkilemektedir. Öğrencilerin motivasyonlarını etkileyen öz yeterlik inançları, matematiksel kavramları öğrenmelerinde de etkili olmaktadır (Günhan ve Başer, 2007). Lee (2003) öz-yeterliğin insan davranışını üç şekilde etkilediğini söylemektedir;

- Öz yeterlik, davranış seçimini etkilemektedir.
- Öz yeterlik, bir aktivite ya da işteki çaba düzeyini etkilemektedir.
- Öz yeterlik, bireylerin duygusal tepkilerini ve düşünme biçimlerini etkilemektedir.

Ayrıca bireyler, kendi deneyimlerinin sonuçlarını değerlendirmenin yanı sıra başkalarının gerçekleştirdiği eylemlerin sonuçlarından yola çıkarak da öz yeterlik algısı geliştirebilirler. Ancak, bu algının oluşturulmasında başkasının tecrübelerinden elde edilmiş yargılar, bireysel tecrübelerden elde edilmiş olanlardan daha etkilidir. Kişiler başkalarının deneyimlerinden kendi deneyimler sınırlı olduğunda daha çok faydalanırlar. Bunların öz yeterliğe etkisi, gözlenen modelin gözlemciye ve gözlenen olayın, öz-yeterlik geliştirilen olay ya da alana benzerliği ile doğru orantılıdır (Bandura, 1995).

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, araştırmanın evren ve örnekleme, araştırmanın veri toplama araçlarına ve elde edilen verilerin istatistiksel analizlerinde kullanılan yöntemlere ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1.Araştırmanın Modeli

Yapılan bu çalışmada gerek eğitim gerekse de spor bilimleri alanlarında yaygın olarak kullanılan görgül (gözleme dayalı) araştırma modellerinden “Tarama Modeli” kullanılmıştır. Görgül araştırmalar araştırmacıların cevaplarını bulmak istedikleri soruları yanıtlamak, yanıt bulmak istenen soruların doğru olup olmadığını test etmek istedikleri durumlarda hipotezler geliştirilerek, ölçek ya da anketler kullanarak gerçekleştirdikleri araştırmalardan meydana gelmektedir. Görgül araştırmalarda araştırmacılar hipotezlerini (denencelerini) test etmek amacıyla elde edilen verileri istatistiksel analize dâhil etmektedir. Görgül araştırmalar içerisinde yer alan tarama tipi araştırmalar büyük örneklem gruplarının araştırmaya konu olan özelliklerinin (yaş, cinsiyet, medeni durum, vb.) belirlenmesinde kullanılan betimsel araştırma yöntemi olarak bilinmektedir (Can, 2014). Yapılan bu çalışmada da öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi ile akademik öz yeterliklerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmiştir.

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğretmenlik bölümünde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise anketler uygulandığı anda derslere devam eden 160 erkek, 74 kadın olmak üzere toplam 234 öğrenci oluşturmaktadır.

3.3.Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama sürecinde 3 bölümden meydana gelen anketten yararlanılmıştır. Veri toplama anketinin ilk bölümünde araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerini belirlemeyi amaçlayan kişisel bilgi formu yer almaktadır. Kişisel bilgi formunda toplam 4 soru yer almakta olup, bu bölümde yer alan sorular ile katılımcıların yaş, cinsiyet, yaşadığı yer ve okuduğu sınıflara ilişkin bulgulara ulaşılması amaçlanmıştır. Araştırmada Schwarzer (1981) tarafından geliştirilen, Yılmaz

ve ark (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan “Akademik Öz yeterlik Ölçeği”, Doğanay ve Sarı (2004) tarafından geliştirilmiş olan “Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği” kullanılmıştır.

Akademik Öz Yeterlik Ölçeği:

Bu araştırma sırasında öğrencilerin akademik öz yeterliliklerini belirlemek için Schwarzer’in 1981 yılında geliştirilen, Yılmaz ve ark (54) tarafından 2007’de Türkçeye uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirlik değeri, 79 olarak tespit edilen “Akademik Özyeterlik Ölçeği” kullanılmıştır.

Akademik Özyeterlik Ölçeğinde 7 maddenin her birinde dört ifade bulunmaktadır. Ölçekte yer alan maddeler “4’lü Likert Tipi Ölçek” 1 “Bana Hiç Uymuyor”, 2 “Bana Çok Az Uyuyor”, 3 “Bana Uyuyor”, 4 “Bana Tamamen Uyuyor” formundadır. Akademik Öz-yeterlik ölçeği toplam 7 maddeden oluşmakta ve ölçeğin maddeleri tek bir boyut oluşturmaktadır. Ölçeğin ilk 6 maddesi düz kodlanmakta, son maddesi ters kodlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 7 ile 28 arasında değişmekte ve yüksek puan akademik öz-yeterlik düzeyinin de yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği:

Çalışmaya katılan gönüllülere, 33 sorudan oluşan Doğanay ve Sarı (60) tarafından 2004 yılında geliştirilmiş olan “Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte yer alan 31. , 30. , 24. , 25. , 18. ve 33. maddeler, öğrencilerin öğretim elemanları ile iletişimlerinin düzey ve niteliğini irdelediği için bu boyut “Öğretim Elemanı – Öğrenci İletişimi” şeklinde adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,72 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin üniversitedeki örgütsel kimliklerine ilişkin ve bu üniversitenin öğrencisi olmaktan duydukları genel memnuniyet düzeyi ile ilgili algılarını ifade eden 17, 6, 12, 8 ve 23. maddelerin toplandığı 2. alt boyut “Kimlik” olarak adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,75 olarak bulunmuştur. Üniversitedeki sinema, tiyatro, konser, spor ve hobiler ile ilgili sosyo-kültürel olanaklara ilişkin 20, 7, 2, 14 ve 29. maddelerin yer aldığı boyut “Sosyal olanaklar” olarak adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,64 olarak bulunmuştur. Üniversitede çeşitli düzeylerde kararlar alınırken öğrencilerin bu

karar verme süreçlerine ne ölçüde katıldıklarını irdeleyen 4, 27, 32, 22, 11 ve 16. Maddelerin toplandığı 4. alt boyut ise “Kararlara Katılım” şeklinde adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,52 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin diğer öğrencilerle iletişimlerinin niteliğini belirlemeyi hedefleyen 10, 5, 26 ve 19. maddelerin yer aldığı boyuta “Öğrenci – Öğrenci İletişimi” adı verilmiştir. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,65 olarak bulunmuştur. 1, 13 ve 28. maddeler öğrencilerin üniversiteleriyle ilgili geleceğe yönelik düşüncelerini içerdiğinden bu boyut “Gelecek” olarak adlandırılmıştır. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,76 olarak bulunmuştur. Sınıf ortamının çeşitli yönlerine işaret eden 3, 15, 21 ve 9. maddelerinin yer aldığı boyuta ise “Sınıf Ortamı” adı verilmiştir. Bu boyutun Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,56 olarak bulunmuştur. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği 33 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerine ilişkin yanıtlar; 1“Kesinlikle Katılmıyorum”, 2“Katılmıyorum”,3“Biraz Katılıyorum”,4“Katılıyorum”, 5“Kesinlikle Katılıyorum” olarak Likert Tipi derecelendirme ölçeğindedir.

3.4 Verilerin Analizi

Verilerin analizi aşamasında, araştırmanın amaçlarına uygun olarak örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin kişisel özelliklerini betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmıştır.

Ölçeklere verilen cevapların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanarak, öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi ve akademik öz yeterliklerine ilişkin dağılımlar belirlenmiştir. Daha sonra demografik değişkenlere yönelik grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için; ilk önce üniversite yaşam kalitesi alt boyutlarının ve akademik öz yeterliklerinin normal dağılım gösterip göstermedikleri Kolmogorov-Smirnov testi ve Shapiro-Wilk testi ile test edilmiştir. **Tablo 1’deki** test sonuçlarından anlaşılacağı gibi bütün değişkenlerde sonuçlar anlamlı çıkmıştır. Yani bütün değişkenlerin normal dağılım göstermedikleri görülmüştür. Bu nedenle alt problemlere ilişkin bağımsız değişkenlerle; üniversite yaşam kalitesi ve akademik öz yeterlikleri parametrik olmayan testlerle sınanmıştır. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi ve çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis Varyans Analizi kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırmalarda Kruskal Wallis Varyans

Analizi sonucu anlamlı farkın çıktığı durumlarda bu farkın hangi gruplar arasından kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U Testi uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yaşam kaliteleri ile akademik öz yeterlikleri arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak için de Pearson Momentler Çarpım Korelasyon (r) katsayısı tekniğinden yararlanılmıştır. Ölçekler arasındaki korelasyon ilişkilerini değerlendirirken, bulunan sonucun 0.70-1.00 arasında olması *yüksek*; 0.70-0.30 arasında olması *orta*; 0.30-0.00 arasında olması ise *düşük* düzeyde bir ilişki olarak kabul edilmiştir (Büyüköztürk 2007).

Elde edilen veriler bilgisayarda SPSS (Statistical Package For Social Scientistsfor Windows Release 23.0) programında analiz edilmiş, manidarlığı 0.05 düzeyinde sınanmış, diğer manidarlık düzeyi ayrıca belirtilmiş ve sonuçlar araştırmanın amacına uygun olarak tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 1. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği Alt Boyutları ve Akademik Öz Yeterlik Ölçeğine Uygulanan Kolmogorov Smirnov Testi ve Shapiro Wilk Testi Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği						
Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi	,083	234	,000	,988	234	,044
Kimlik	,086	234	,000	,981	234	,003
Sosyal olanaklar	,117	234	,000	,975	234	,000
Kararlara katılım	,090	234	,000	,983	234	,007
Öğrenci-öğrenci iletişimi	,132	234	,000	,980	234	,002
Gelecek	,104	234	,000	,976	234	,001
Sınıf ortamı	,099	234	,000	,981	234	,004
Akademik öz yeterlik ölçeği	,077	234	,002	,972	234	,000

4.BULGULAR VE YORUM

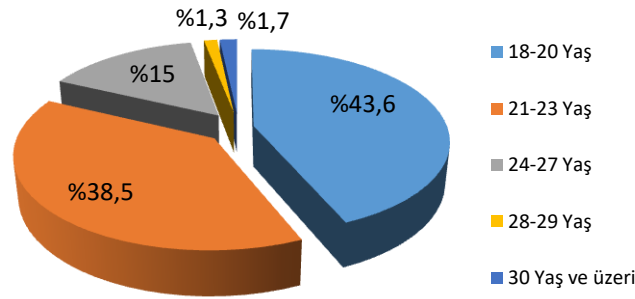
4.1.BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLERE AİT BULGULAR

4.1.1.Kişisel Özellikler İle İlgili Frekans ve Yüzde Tabloları

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş, cinsiyet, yaşadığı yer ve sınıf değişkenlerine ilişkin bulgular aşağıda sırasıyla tablolar ve şekiller ile sunulmuştur.

Tablo 2. Araştırmaya katılanların “Yaş” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Yaş aralığı	Frekans	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
18-20	102	43,6	43,6	43,6
21-23	90	38,5	38,5	82,1
24-27	35	15,0	15,0	97,0
27-29	3	1,3	1,3	98,3
30 ve Üzeri	4	1,7	1,7	100,0
Total	234	100,0	100,0	

Şekil 1. Araştırmaya katılanların “Yaş” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

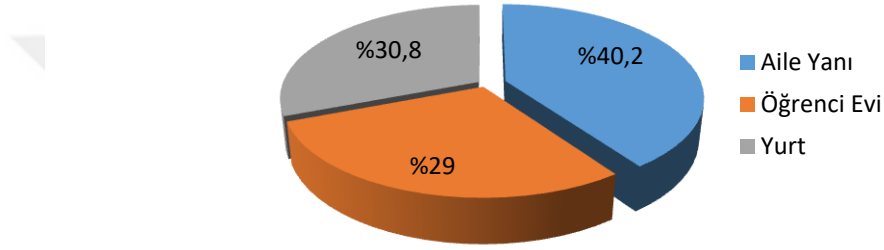
Tablo 2 ve Şekil 1’de araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkenine göre dağılımları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, katılımcıların %43.6 (n=102)’sının 18-20 yaş , %38.5 (n=90)’inin 21-23 yaş , %15 (n=35)’inin 24-27 yaş , %1.3 (n=3)’ünün 28-29 yaş, %1.7 (n=4)’inin 30 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı gözlemlenmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya katılanların “Cinsiyet” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Erkek	160	68,4	68,4	68,4
Kadın	74	31,6	31,6	100,0
Total		100,0	100,0	

Tablo 4. Araştırmaya katılanların “Yaşadığı Yer” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Yaşadığı yer	Frekans	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
Aile Yanı	94	40,2	40,2	40,2
Öğrenci Evi	68	29,1	29,1	69,2
Yurt	72	30,8	30,8	100,0
Total	234	100,0	100,0	

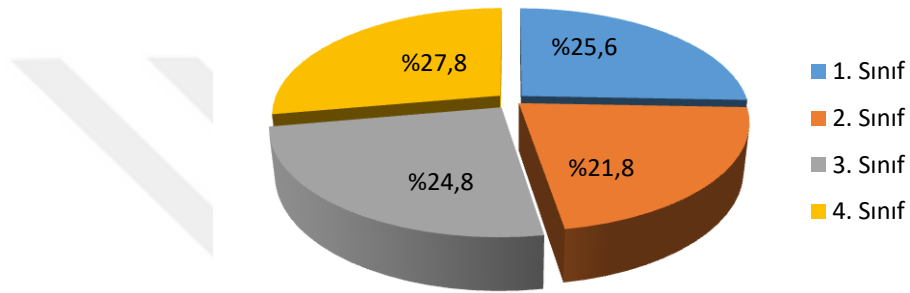

Şekil 3. Araştırmaya katılanların “Yaşadığı Yer” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Tablo 4 ve Şekil 3’te araştırmaya katılan öğrencilerin Yaşadığı yer değişkenine göre dağılımları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, katılımcıların %40.2 (n=94)’si Ailesi yanında, %29.1 (n=68)’i Öğrenci evinde, %30.8 (n=72)’inin ise Yurtta yaşadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya katılanların “Okuduğu Sınıf” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Sınıf	Frekans	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Birikimli Yüzde (%)
1. Sınıf	60	25,6	25,6	25,6
2. Sınıf	51	21,8	21,8	47,4
3. Sınıf	58	24,8	24,8	72,2
4. Sınıf	65	27,8	27,8	100,0
Total	234	100,0	100,0	

Şekil 4. Araştırmaya katılanların “Okuduğu Sınıf” Değişkenine Göre Yüzde ve Frekans Dağılımları

Tablo 5 ve Şekil 4’de araştırmaya katılan öğrencilerin Okuduğu sınıf değişkenine göre dağılımları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, katılımcıların %25.6 (n=60)’sının 1. sınıf, %21.8 (n=51)’inin 2. Sınıf, %24.8 (n=58)’inin 3. Sınıf, %27.8 (n=65)’inin 4. Sınıfta okuduğu gözlemlenmiştir.

4.2.ÖLÇME ARAÇLARINDAN ELDE EDİLEN VERİLERE İLİŞKİN BULGULAR

4.2.1 Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği Ait Bulgular

Tablo 6.Katılımcıların Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği Alt Boyut Puan Ortalamalarına Ait n, $\bar{X}$ ve SS Değerleri

Üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutları	n	$\bar{X}$	SS
Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi	234	3,16	,740
Kimlik	234	2,75	,874
Sosyal olanaklar	234	3,10	,602
Kararlara katılım	234	2,90	,623
Öğrenci-öğrenci iletişimi	234	3,08	,623
Gelecek	234	2,97	,950
Sınıf ortamı	234	3,02	,729

Tablo 6'daki bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarında, Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi alt boyutunda $\bar{X}$ =3,16 (SS=,740), Kimlik alt boyutunda $\bar{X}$ =2,75 (SS=,874), Sosyal olanaklar alt boyutunda $\bar{X}$ = 3,10 (SS=,602),Kararlara katılım alt boyutunda $\bar{X}$ = 2,90 (SS=,623), Öğrenci-öğrenci iletişimi alt boyutunda $\bar{X}$ = 3,08 (SS=,623), Gelecek alt boyutunda $\bar{X}$ = 2,97 (SS=,950), Sınıf ortamı alt boyutunda $\bar{X}$ = 3,02 (SS=,729) puan ortalamasına sahip oldukları görülmüştür. Öğrencilerin en çok kaliteli algıladıkları ilk üç yaşam kalitesi Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi, sosyal olanaklar ve öğrenci-öğrenci iletişimi olmuştur.

Tablo 7. Araştırmaya katılanların Üniversite yaşam kalitesi Ölçeği alt Boyutlarının Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Üniversite yaşam kalitesi	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi	Erkek	160	118,08	18892,00	5828,000	,848
	Kadın	74	116,26	8603,00		
Kimlik	Erkek	160	120,56	19289,50	5430,500	,308
	Kadın	74	110,89	8205,50		
Sosyal olanaklar	Erkek	160	119,51	19121,00	5599,000	,502
	Kadın	74	113,16	8374,00		
Kararlara katılım	Erkek	160	118,72	18994,50	5725,500	,685
	Kadın	74	114,87	8500,50		
Öğrenci-öğrenci iletişimi	Erkek	160	117,27	18763,50	5883,500	,939
	Kadın	74	117,99	8731,50		
Gelecek	Erkek	160	111,87	17899,00	5019,000	,060
	Kadın	74	129,68	9596,00		
Sınıf ortamı	Erkek	160	118,85	19016,50	5703,500	,651
	Kadın	74	114,57	8478,50		

*P<0.05

Tablo 7'deki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi (U=5828,000; P>0.05), Kimlik (U=5430,500; P>0.05), Sosyal olanaklar (U=5599,000; P>0.05), Kararlara katılım (U=5725,500;P>0.05), Öğrenci-öğrenci iletişimi (U=5883,500; P>0.05), Gelecek (U=5019,000; P>0.05), Sınıf ortamı (U=5703,500; P>0.05) alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığını göstermiştir.

Tablo 8. Araştırmaya katılanların Üniversite yaşam kalitesi Ölçeği alt Boyutlarının Yaşlarına Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Üniversite yaşam kalitesi	Yaş	N	Sıra ort.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi	A	18-20	102	128,46	4	8,652	,070
	B	21-23	90	102,17			
	C	24-27	35	119,81			
	D	27-29	3	128,33			
	E	30 ve Üzeri	4	154,50			
Kimlik	A	18-20	102	114,51	4	3,457	,484
	B	21-23	90	123,63			
	C	24-27	35	118,26			
	D	27-29	3	90,33			
	E	30 ve Üzeri	4	69,50			
Sosyal olanaklar	A	18-20	102	109,50	4	6,729	,151
	B	21-23	90	122,63			
	C	24-27	35	120,54			
	D	27-29	3	104,17			
	E	30 ve Üzeri	4	189,38			
Kararlara katılım	A	18-20	102	123,23	4	4,438	,350
	B	21-23	90	112,07			
	C	24-27	35	108,44			
	D	27-29	3	177,67			
	E	30 ve Üzeri	4	127,88			
Öğrenci-öğrenci iletişimi	A	18-20	102	113,44	4	1,026	,906
	B	21-23	90	120,98			
	C	24-27	35	118,91			
	D	27-29	3	108,67			
	E	30 ve Üzeri	4	137,13			
Gelecek	A	18-20	102	135,52	4	13,212	,010* B<A
	B	21-23	90	101,82			
	C	24-27	35	106,53			
	D	27-29	3	115,00			
	E	30 ve Üzeri	4	108,63			
Sınıf ortamı	A	18-20	102	115,60	4	6,033	,197
	B	21-23	90	113,00			
	C	24-27	35	139,01			
	D	27-29	3	63,00			
	E	30 ve Üzeri	4	119,75			

*P<0.05

Tablo 8’deki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi [$X^2_{(4)}= 8,652$; $P>0.05$], Kimlik [$X^2_{(4)}= 3,457$; $P>0.05$], Sosyal olanaklar [$X^2_{(4)}= 6,729$; $P>0.05$], Kararlara katılım [$X^2_{(4)}= 4,438$; $P>0.05$], Öğrenci-öğrenci iletişimi [$X^2_{(4)}= 1,026$; $P>0.05$], Sınıf ortamı [$X^2_{(4)}= 6,033$; $P>0.05$], alt boyutlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı; Gelecek [$X^2_{(4)}= 13,212$; $P<0.05$] alt boyutunun ise anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür.

Gruplar arasında gözlenen anlamlı farkın, hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin gelecek alt boyutu düzeyinde yaş değişkeninin ikili kombinasyonları üzerinden Mann Whitney U-testi uygulanmıştır. Bu test sonuçlarına göre; gelecek alt boyutunun 18-20 yaşındaki öğrencilerin 21-23 yaş aralığındaki öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 9. Araştırmaya katılanların Üniversite yaşam kalitesi Ölçeği alt Boyutlarının Yaşadığı yere Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Üniversite yaşam kalitesi	Yaşanılan yer	N	Sıra ort.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi	A Aile Yanı	94	109,12	2	4,635	,099	-
	B Öğrenci Evi	68	114,39				
	C Yurt	72	131,38				
Kimlik	A Aile Yanı	94	133,38	2	10,070	,007*	C<A
	B Öğrenci Evi	68	113,71				
	C Yurt	72	100,35				
Sosyal olanaklar	A Aile Yanı	94	120,53	2	,821	,663	-
	B Öğrenci Evi	68	111,32				
	C Yurt	72	119,38				
Kararlara katılım	A Aile Yanı	94	120,65	2	1,149	,563	-
	B Öğrenci Evi	68	120,65				
	C Yurt	72	110,42				
Öğrenci-öğrenci iletişimi	A Aile Yanı	94	129,29	2	4,932	,085	-
	B Öğrenci Evi	68	107,93				
	C Yurt	72	111,15				
Gelecek	A Aile Yanı	94	119,28	2	1,171	,557	-
	B Öğrenci Evi	68	110,28				
	C Yurt	72	122,00				

	A	Aile Yanı	94	122,81				
Sınıf ortamı	B	Öğrenci Evi	68	119,12	2	1,762	,414	-
	C	Yurt	72	109,04				

*P<0.05

Tablo 9'daki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi [$X^2_{(2)}= 4,635$; $P>0.05$], Sosyal olanaklar [$X^2_{(2)}= ,821$; $P>0.05$], Kararlara katılım [$X^2_{(2)}= 1,149$; $P>0.05$], Öğrenci-öğrenci iletişimi [$X^2_{(2)}= 4,932$; $P>0.05$], Gelecek [$X^2_{(2)}= 1,171$; $P>0.05$], Sınıf ortamı [$X^2_{(2)}= 1,762$; $P>0.05$], alt boyutlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı; Kimlik [$X^2_{(2)}= 10,070$; $P<0.05$] alt boyutunun ise anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür.

Gruplar arasında gözlenen anlamlı farkın, hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin gelecek alt boyutu düzeyinde yaşadığı yer değişkeninin ikili kombinasyonları üzerinden Mann Whitney U-testi uygulanmıştır. Bu test sonuçlarına göre; Kimlik alt boyutu aile yanında kalan öğrencilerin yurtda kalan öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.

Tablo 10. Araştırmaya katılanların Üniversite yaşam kalitesi Ölçeği alt Boyutlarının Sınıflarına Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Üniversite yaşam kalitesi	Sınıf	N	Sıra Ort.	df	X ²	P	Anlamlı fark
Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi	A	1	60	123,85	3	4,440	,218
	B	2	51	130,44			
	C	3	58	107,00			
	D	4	65	110,85			
Kimlik	A	1	60	116,63	3	,283	,963
	B	2	51	113,69			
	C	3	58	119,77			
	D	4	65	119,27			
Sosyal olanaklar	A	1	60	117,18	3	,250	,969
	B	2	51	113,88			
	C	3	58	120,20			
	D	4	65	118,23			
Kararlara katılım	A	1	60	126,13	3	2,630	,452
	B	2	51	122,52			
	C	3	58	114,70			

	D	4	65	108,10				
Öğrenci-öğrenci iletişimi	A	1	60	128,17				
	B	2	51	108,60	3	3,363	,339	-
	C	3	58	109,97				
	D	4	65	121,36				
Gelecek	A	1	60	137,12				
	B	2	51	112,45	3	6,935	,074	-
	C	3	58	108,98				
	D	4	65	110,95				
Sınıf ortamı	A	1	60	111,69				
	B	2	51	110,81	3	7,997	,046*	C<D
	C	3	58	107,12				
	D	4	65	137,37				

*P<0.05

Tablo 10'daki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi [$X^2_{(3)}= 4,440$; $P>0.05$], Kimlik [$X^2_{(3)}= ,283$; $P>0.05$], Sosyal olanaklar [$X^2_{(3)}= ,250$; $P>0.05$], Kararlara katılım [$X^2_{(3)}=2,630$; $P>0.05$], Öğrenci-öğrenci iletişimi [$X^2_{(3)}= 3,363$; $P>0.05$], Gelecek [$X^2_{(3)}= 6,935$; $P>0.05$], alt boyutlarının anlamlı düzeyde farklılaşmadığı; Sınıf ortamı [$X^2_{(3)}= 7,997$; $P<0.05$] alt boyutunun ise anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür.

Gruplar arasında gözlenen anlamlı farkın, hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin gelecek alt boyutu düzeyinde yaşadığı yer değişkeninin ikili kombinasyonları üzerinden Mann Whitney U-testi uygulanmıştır. Bu test sonuçlarına göre; 4. Sınıf öğrencilerinin sınıf ortamındaki yaşam kalitelerinin 3. Sınıf öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.

4.2.2. Akademik Öz yeterlik Ölçeğine İlişkin Bulgular

Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Akademik Öz Yeterlik Ölçeği Puan Ortalamasına Ait n, $\bar{X}$ ve SS Değerleri

	N	$\bar{X}$	SS
Akademik öz yeterlik ölçeği	234	3,03	,560

Tablo 11'deki bulgulara göre, araştırmaya katılan öğrencilerin Akademik Öz Yeterlik ölçeği puan ortalamasına bakıldığında puan ortalamalarının $\bar{X}=3,03$ (SS=,560) olduğu görülmektedir.

Tablo 12. Araştırmaya katılanların Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Cinsiyetlerine Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Mann-Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	P
Akademik öz yeterlik	Erkek	160	123,14	19702,50	5017,500	,060
	Kadın	74	105,30	7792,50		

*P<0.05

Tablo 12'deki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterliklerine (U=5017,500; P>0.05) bakıldığında cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 13. Araştırmaya katılanların Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Yaşlarına Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

	Yaş	N	Sıra ort.	df	X^2	P
Akademik öz yeterlik	18-20	102	109,54	4	3,500	,478
	21-23	90	122,34			
	24-27	35	130,70			
	27-29	3	99,33			
	30 ve Üzeri	4	109,63			

*P<0.05

Tablo 13'deki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterliklerine [$X^2_{(4)}= 3,500$; P>0.05] bakıldığında yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 14. Araştırmaya katılanların Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Yaşadığı yere Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

	Yaşadığı yer	N	Sıra ort.	df	X ²	P
Akademik öz yeterlik	Aile Yanı	94	121,93	2	,887	,642
	Öğrenci Evi	68	117,22			
	Yurt	72	111,99			

*P<0.05

Tablo 14'deki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterliklerine [$X^2_{(2)} = ,887$; $P > 0.05$] bakıldığında yaşadığı yer değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 15. Araştırmaya katılanların Akademik Öz Yeterlik Ölçeğinin Sınıflarına Göre Karşılaştırılmasını Gösteren Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

	Sınıf	N	Sıra Ort.	df	X ²	P	Anlamlı fark	
Akademik Öz Yeterlik	A	1	60	132,79	3	8,434	,038*	B<A
	B	2	51	96,09				
	C	3	58	121,42				
	D	4	65	116,68				

*P<0.05

Tablo 15'deki sonuçlar incelendiğinde, araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterliklerine [$X^2_{(3)} = 8,434$; $P < 0.05$] bakıldığında sınıf değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gruplar arasında gözlenen anlamlı farkın, hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere akademik öz yeterlik düzeyinde sınıf değişkeninin ikili kombinasyonları üzerinden Mann Whitney U-testi uygulanmıştır. Bu test sonuçlarına göre; 1. Sınıf öğrencilerinin akademik öz yeterliklerinin 2. Sınıf öğrencilerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.

4.2.3. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği Alt Boyutları İle Akademik Öz Yeterlik Ölçeği Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

4.2.3.1.Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular

Korelasyon analizi incelenen iki değişken arasındaki ilişkinin miktarını bulup yorumlamak amacıyla kullanılır (Büyüköztürk, 2009). Ancak bu analizle hangi değişkenin neden hangi değişkenin sonuç olduğunu söylemek mümkün değildir. Korelasyon analizi sonucunda hesaplanana katsayı -1 ile +1 arasında değer alabilir. Katsayının işareti negatif ise iki değişken arasında ters yönlü bir ilişki söz konusudur. Bu durumda bir değişkenin değeri artarken diğerininki azalır. Katsayının işareti pozitif ise iki değişken arasında aynı yönlü bir ilişki vardır. Birinin değeri artarken diğerininki de artar. Genel olarak korelasyon katsayısının büyüklük bakımından yorumlanmasında üzerinde ortak birliğe varılan aralıklar bulunmamasına rağmen, korelasyonu yorumlamada şu sınırlar sıklıkla kullanılmaktadır; 1,00-0,70 arasında olması, yüksek; 0,70-0,30 arasında olması, orta; 0,30-0,00 arasında olması ise, düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2009).

Tablo 16.Araştırmaya Katılanların Yaşam Kalitesi Ölçeği Alt Boyutları İle Akademik Öz Yeterlik Ölçeği Arasındaki İlişki İçin Yapılan Spearman Çarpım Korelasyon Katsayısı Sonuçları

	Öğretim elemanı- öğrenci ilişkisi	Kimlik	Sosyal olanaklar	Kararlara katılım	Öğrenci-öğrenci iletişimi	Gelecek	Sınıf ortamı	Akademik öz yeterlik ölçeği
Öğretim elemanı- öğrenci ilişkisi	1							
Kimlik	-,290**	1						
Sosyal olanaklar	,239**	,155*	1					
Kararlara katılım	,514**	-,089	,299**	1				
Öğrenci-öğrenci iletişimi	,226**	,109	,327**	,348**	1			
Gelecek	,493**	-,342**	,249**	,495**	,247**	1		
Sınıf ortamı	,119	,213**	,315**	,223**	,289**	,120	1	
Akademik Öz Yeterlik Ölçeği	,184**	,054	,152*	,140*	,114	,106	,117	1

* P<0.05 seviyesinde anlamlı **P<0.01 seviyesinde anlamlı

Araştırmaya katılanların üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutları arasındaki ilişki tablosu incelendiğinde, üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından kimlik boyutunun Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi ve kararlara katılım boyutu arasında negatif yönlü düşük düzeyde, yine kimlik boyutu ile gelecek boyutu arasında negatif yönlü orta düzeyde bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Diğer alt boyutlar arasında ise ilişkilerin olduğu belirlenmiştir.

Akademik öz yeterlik ölçeği ile Üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde akademik öz yeterlik ile üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi, Sosyal olanaklar ve Kararlara katılım boyutları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir.

5.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinde okuyan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi ile akademik öz yeterliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkenine göre dağılımları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, katılımcıların %43.6 (n=102)’sının 18-20 yaş , %38.5 (n=90)’inin 21-23 yaş , %15 (n=35)’inin 27-29 yaş , %1.3 (n=3)’ünün 28-29 yaş, %1.7 (n=4)’inin 30 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı gözlenmiştir.

Tablo 3’te araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre dağılımları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, katılımcıların %68.4 (n=160)’ünün erkek, %31.6 (n=74)’sının ise kadın olduğu gözlenmiştir.

Tablo 4’te araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadığı yer değişkenine göre dağılımları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, katılımcıların %40.2 (n=94)’si Ailesi yanında, %29.1 (n=68)’i Öğrenci evinde, %30.8 (n=72)’inin ise Yurtta yaşadığı gözlemlenmiştir.

Tablo 5’de araştırmaya katılan öğrencilerin okuduğu sınıf değişkenine göre dağılımları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, katılımcıların %25.6 (n=60)’sının 1. sınıf, %21.8 (n=51)’inin 2. Sınıf, %24.8 (n=58)’inin 3. Sınıf, %27.8 (n=65)’inin 4. Sınıfta okuduğu gözlemlenmiştir.

Üniversite Yaşam kalitesi ölçeğine ait tartışma

Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinin alt boyutları incelendiğinde puan ortalamalarına bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin en kaliteli algıladıkları ilk üç boyutun Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi, sosyal olanaklar ve öğrenci-öğrenci iletişimi olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Yani katılımcıların erkek veya kadın olmaları üniversite yaşam kalitelerini etkilememiştir.(Tablo 7).

İlgili literatür incelendiğinde, yaşam kalitesinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığını bulan bir çok çalışma mevcuttur. Bunlardan Salici (2010), Beden

Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ğrencilerinin niversite Yaşam Kaliteleri zerine yapmış olduğu çalışmada cinsiyete dayalı olarak istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermediğini tespit etmiştir. Yine başka bir çalışmada, Doğanay ve Sarı (2007) Çukurova niversitesi ğrencilerinin niversite yaşam kalitesini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmalarında, cinsiyete yönelik anlamlı bir fark bulunmadığını belirtmişlerdir. Bu haliyle çalışma bulgularımızla paralel çalışmalar olduğu saptanmıştır.

Literatürde araştırma sonuçlarımızla cinsiyet değişkenine göre benzerlik göstermeyen yani yaşam kalitesinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığını bulan çalışmalarda mevcuttur. Bunlardan Kangal'ın (2009) Akdeniz niversitesi ğrencileri üzerinde yaptığı çalışmasında niversite yaşam kalitesinin, cinsiyet bakımından kız öğrenciler lehine anlamlı düzeyde farklı olduğu sonucuna varmıştır. Bir diğer çalışmada ise, Eriş ve Anıl (2016) ğrencilerin niversite yaşam kalitesi seviyeleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark tespit etmiştir. Bu bulguya dayanarak, kız öğrencilerin niversite yaşam kalitesini daha olumlu buldukları söylenebilir. Cenkseven ve Akbaş'ın (2007) niversite öğrencilerine ilişkin bulgusu ile paralellik göstermektedir. Low (2000) ve Ren (2009), kız öğrencilerin niversite yaşamlarına ilişkin tatmin düzeyinin erkeklere göre belirgin şekilde farklı olduğunu bulmuştur. Genel anlamda literatürde kadın katılımcıların yaşam kalitelerinin erkek katılımcılara oran daha yüksek olduğunu göstermiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam kalitesi leği alt boyutlarının yaş gruplarına göre karşılaştırmalarına bakıldığında yaş gruplarına göre anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılıkların ise, niversite yaşam kalitesi leği alt boyutlarından gelecek boyutunun 18-20 yaşındaki öğrencilerin 21-23 yaş aralığındaki öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. Diğer alt boyutlarda ise (ğretim elemanı-ğrenci ilişkisi, kimlik, sosyal olan haklar, kararlara katılım, sınıf ortamı ve ğrenci-ğrenci iletişimi) anlamlı düzeyde farklılıklar bulunmamıştır. (Tablo 8).

Literatürde araştırma sonuçlarımızla yaş değişkenine göre benzerlik gösteren yani yaşam kalitesinin yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığını bulan çalışmalarda mevcuttur. Bunlardan, Pekel (2016)ğretim elemanı ğrenci iletişimi alt

boyutunda, 18–20 ile 21-23 yaş arasında, kararlara katılım alt başlığında 18-20 ile 21-23 yaş arasında, öğrenci-öğrenci iletişimi alt başlığında 24-26 ile 27-29 yaş arasında ve gelecek alt başlığında ise 18-20 ile 21-23 yaş ve 18-20 ile 24-26 yaş arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Yani yaşları küçük olanların yaşam kaliteleri yaşları büyük olanlardan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Küçük yaştaki katılımcıların yaşantılarındaki kalite algılarının yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlgili literatür incelendiğinde, yaşam kalitesinin yaş değişkenine göre farklılaşmadığını bulan çalışmalar mevcuttur. Bunlardan Gülmez (2013) tarafından yapılan araştırmada yaşam kalitesinin yaş değişkenine göre anlamlı derecede farklı olmadığı tespit edilmiştir

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarının yaşadığı yer değişkenine göre karşılaştırmalarına bakıldığında yaşadığı yer değişkenine göre anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılıkların, kimlik alt boyutu aile yanında kalan öğrencilerin yurttan kalan öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir. (Tablo 9).

İlgili literatür incelendiğinde, yaşam kalitesinin yer değişkenine göre farklılaştığını bulan bir çok çalışma mevcuttur. Kangal'ın (2009) yaptığı çalışmada, ailesi ile birlikte kalan öğrenciler ile devlet yurdunda kalan öğrenciler arasında anlamlı fark bulunmaktadır. Pekel (2016) yaptığı çalışmasında anlamlı farklılıklar tespit etmiştir. Literatürde araştırma sonuçlarımızla yer değişkenine göre benzerlik göstermeyen yani yaşam kaliteleri yer değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığını bulan çalışmalarda mevcuttur. Eriş (2012) öğrenciler ile ilgili yaptığı çalışmasında, öğrencilerin ikamet ettikleri yerleşim yerinin türüne göre üniversite yaşam kalitelerinin farklılaşmadığını ortaya çıkarmıştır. Bu sonuçlardan hareketle öğrencilerden ailesi ile birlikte kalan öğrencilerin yaşam kalitesi algılarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Yani ailesi ile kalan öğrencilerin diğer öğrencilere oranla yemek, kalacak yer, finansal durum, çamaşır ve özel ihtiyaçlarının giderilmesi öğrencilerin yaşam kaliteleri arttırmaktadır diyebiliriz.

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarının okuduğu sınıf değişkenine göre karşılaştırmalarına bakıldığında okuduğu sınıf değişkenine göre

anlamli farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılıkların, 4. Sınıf öğrencilerinin sınıf ortamındaki yaşam kalitelerinin 3. Sınıf öğrencilerinden anlamli düzeyde yüksek olduğu belirlenmiştir.(Tablo 10).

İlgili literatür incelendiğinde yaşam kalitesinin okuduğu sınıf değişkenine göre farklılaştığını bulan çalışmalar mevcuttur. Bunlardan, Pekel (2016) Üniversite yaşam kalitesinin, öğretim elemanı öğrenci iletişimi ve gelecek alt boyutunda 1.sınıf öğrencileri ile kimlik alt boyutunda 4.sınıf öğrencileri yönünde istatistiksel olarak anlamli farklılık görüldüğü tespit edilmiştir. Eriş ve Anıl'ın (2016) çalışmasında öğretim elemanı ile ilişkiler ve öğrenciler arası ilişkiler alt boyutlarında sınıf düzeyine göre istatistiksel olarak anlamli bir fark olduğunu tespit etmiştir. Kangal (2009) öğrencilerin okuduğu sınıfın istatistiksel olarak anlamli bir etkisini bulmuştur. İlgili alan yazın incelendiğinde araştırma sonuçlarımızla benzer ya da kısmen benzer çalışmalar olduğu görülmektedir.

Akademik Öz yeterlik ölçeğine ait tartışma

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterlik ölçeğinin cinsiyet değişkenine göre anlamli düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Yani katılımcıların erkek veya kadın olmaları akademik öz yeterliklerini belirlemede etkili olmadığını söylememiz mümkündür (Tablo 12).

İlgili literatür incelendiğinde, akademik öz yeterliğin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığını bulan bir çok çalışma mevcuttur. Oğuz (2009)'un üniversite öğrencilerine yapmış olduğu bir çalışmada cinsiyet değişkenine göre anlamli düzeyde bir farklılık tespit etmemiştir. Yine aynı şekilde, Oğuz, 2012; Küçük Kılıç ve Öncü 2013; Tabanlı ve Çelik, 2013; yaptıkları çalışmalarda cinsiyete göre anlamli farklılık ortaya koymamışlardır. Yalancı ve ark. (2014) fen bilgisi öğretmen adaylarının akademik öz yeterlik algıları üzerine yaptığı çalışmalarında, cinsiyetler açısından herhangi bir anlamli farklılığa rastlamamışlardır.

Literatürde araştırma sonuçlarımızla cinsiyet değişkenine göre benzerlik göstermeyen yani akademik öz yeterliğin cinsiyet değişkenine göre anlamli düzeyde farklılaştığını bulan çalışmalarda mevcuttur. Bunlardan Pekdemir (2015), matematik başarıları ve akademik öz yeterlik alanında yaptığı çalışmasında cinsiyetin akademik başarı üzerinde etkili olduğunu tespit etmiştir. Beder (2015), Üniversite öğrencileri

üzerinde yapmış olduğu bir araştırmada kadınların akademik açıdan erkeklerden daha başarılı olduğunu bulmuştur. Eryenen (2008)'in araştırma sonucunda ise öğrencilerin akademik öz yeterliklerinin cinsiyete göre farklı olduğu görülmektedir..

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterlik ölçeğinin yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Yani katılımcıların yaşının akademik öz yeterliklerini belirlemede etkili olmadığını söylememiz mümkündür (Tablo 13).

Araştırma sonuçlarımızla benzer çalışmalar olduğu görülmüştür. Bunlardan Kaya ve Dönmez (2008)'in öz yeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi adlı araştırmasında; katılımcıların öz yeterlik düzeylerinin, yaş değişkeninden etkilenmediği görülmüştür. Şeker (2014), müzik öğretmeni adaylarının akademik öz yeterlikleri üzerine yapmış olduğu çalışmada, yaşın istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık ifade etmediğini rapor etmiştir. Bu şekliyle çalışmalar araştırmamız ile paralel sonuçlara sahiptir.

Literatürde araştırma sonuçlarımızla yaş değişkenine göre benzerlik göstermeyen yani akademik öz yeterliğin yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığını bulan çalışmalarda mevcuttur. Özbaş (2012), yapmış olduğu çalışmada yaş değişkeninin başarı üzerinde etkili olduğunu belirtmiştir. Alemdağ (2015), yaş gruplarına göre akademik öz yeterlik incelendiğinde, öğrencilerden yaşça büyük olanların daha yüksek akademik öz-yeterlik algısına sahip oldukları belirlemiştir. Otacıoğlu (2008) öz-yeterlik inancı ile yaşın arasında anlamlı düzeyde bir farklılığın olduğunu bulmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterlik ölçeğinin yaşadığı yer değişkenine göre bakıldığında anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir (Tablo 14). Akademik olarak öğrencilerin yaşadığı yerden etkilenmediği yani akademik öz yeterlik anlamında etkisinin olmadığını söylemek mümkündür.

Literatür incelendiğinde Pekel (2016), çalışmasında katılımcıların yaşadıkları yere göre akademik öz yeterlikleri incelendiğinde aile yanı ile yurttaki kalanlar ve öğrenci evi ile yurttaki kalanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu tespit etmiştir. Araştırma sonuçlarımızla örtüşmeyen sonuçlar tespit ettiği görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğrencilerin akademik öz yeterlik ölçeğine sınıf değişkenine göre bakıldığında anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 15). 1. Sınıf öğrencilerinin öz yeterlik algılarının 2. Sınıf öğrencilerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

İlgili literatür incelendiğinde, akademik öz yeterliğin sınıf değişkenine göre farklılaştığını bulan çalışmamız sonuçları ile benzer birçok çalışma mevcuttur. Bunlardan Eryenen (2008) öğrenciler ile ilgili yaptığı araştırma sonucunda öğrencilerin akademik öz yeterlikleri sınıf düzeylerine göre farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. Durdukoca (2010) Sınıf Öğretmeni adayları üzerine yaptığı çalışmasında akademik öz yeterlik algılarının sınıf düzeyine göre anlamlı bir biçimde farklılaştığı belirlenmiştir. Alemdağ (2015),sınıfa göre akademik öz yeterlik incelendiğinde üst sınıflardaki öğrencilerin daha yüksek akademik öz-yeterlik algısına sahip oldukları belirlenmiştir. Literatürde araştırma sonuçlarımızla sınıf değişkenine göre benzerlik göstermeyen yani akademik öz yeterliğin sınıf değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığını bulan çalışmalarda mevcuttur. Bunlardan, Küçük Kılıç ve Öncü (2013) tarafından yapılan çalışmanın sınıf değişkeni açısından anlamlı farklılık göstermediğini tespit etmiştir.

Üniversite yaşam kalitesi ile akademik öz yeterlik arasındaki ilişki incelendiğinde, üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarının kendileri arasında birbirleri ile ilişkili olduğu ortaya çıkarılmıştır. Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi boyutu ile kimlik boyutu arasında negatif yönlü bir ilişkinin olduğu, yine kimlik alt boyutu ile kararlara katılım ve gelecek alt boyutları arasında negatif yönlü ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Akademik öz yeterlik ile üniversite yaşam kalitesi ölçeği arasındaki ilişki incelendiğinde akademik öz yeterlik ile üniversite yaşam kalitesi ölçeği alt boyutlarından Öğretim elemanı-öğrenci ilişkisi, Sosyal olanaklar ve Kararlara katılım boyutları arasında düşük düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 16). ilgili literatür incelendiğinde, Pekel (2016) spor yöneticiliği öğrencileri ile ilgili yaptığı çalışmasında üniversite yaşam kalitesi ile akademik öz yeterlik ilişkisine bakmış ve akademik öz yeterlik ile gelecek alt boyutu arasında pozitif, kimlik alt boyutunda negatif yönde bir ilişki olduğunu ortaya koymuş ve çalışmamız ile paralel sonuçlar tespit etmiştir.

Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak şu öneriler verilebilir:

- Üniversite yaşam kalitesi ile akademik öz yeterlik arasında farklı demografik değişkenler ile çalışmalar yapılabilir ve sonuçları ilgili kurumlarla paylaşılabilir.
- İki değişkenler arasındaki etki ve yordayıcılık araştırılabilir.
- Üniversitelerin sunduğu imkanlar geliştirip akademik başarının geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- Yurt ortamları iyileştirilip aile ortamı haline getirilerek akademik başarı ve yaşam kalitesi artırılabilir.
- Beden eğitimi ve spor yüksekokullarının ders ve müfredat koşulları daha iyi hale getirilip akademik öz yeterlik algısı artırılabilir aynı zamanda üniversite içi yaşam alanları geliştirilip kalite yükseltilebilir.

6. KAYNAKLAR

- 1- Acar, F. (2002). *Duygusal Zekâ Ve Liderlik*,Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12, 53-68.
- 2- Adeyami, A. A. (2012). *Effect Of Peerand Self-Assessment On Male and female students' Selfefficacy and Self-Autonomy In Thelearning Of Mathematics*, Gender and Behaviour, 10(1), 4492-4508.
- 3- Akkoyunlu, B., Kurbanoglu, S. (2003). *Öğretmen Adaylarının Bilgi Okuryazarlığı Ve Bilgisayar Öz-Yeterlik Algıları Üzerine Bir Çalışma*,Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 24, 1-10.
- 4- Akkoyunlu, B., Kurbanoglu, S.(2004). *Öğretmenlerin Bilgi Okuryazarlığı Öz-Yeterlik İnancı Üzerine Bir Çalışma*,Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27,11-20.
- 5- Alemdağ C,(2015).*Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Epistemolojik İnançları, Akademik Öz-Yeterlikleri Ve Öğrenme Yaklaşımları*, Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Trabzon.
- 6- Argon, T.,Kösterelioğlu, M.A., (2009). *Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Yaşam Kalitesi Ve Fakülte Kültürüne İlişkin Algıları*,Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C.8,S.30 (043-061).
- 7- Bandura,A. (1977). *Self-Efficacy: Tow ard AUnifyingtheory Of Behavioral change*, Psychological Review.84.191-215.
- 8- Bandura, A. (1982). *Self-Efficacy mechanism In Human agency*, American psychologist, 37, 122-147.
- 9- Bandura, A. (1994). *Self-Efficacy. In V. S. Ramachaudran (Ed.), Encyclopedia Of Human behavior* (Vol. 4, Pp. 71-81). New York: Academic press. (Reprintedİn H. Friedman[Ed.], Encyclopedia Of Mentalhealth. San Diego: Academicpress, 1998).
- 10- Bandura,A. (1995). *Self-Efficacy In Changing societies*, New York: Cambridge University press.
- 11- Bandura A, Barbaranelli C, Capraragv, Pastorelli, C. (1996). *Multi facetedimpact Of Self-Efficacy beliefs On Academic functioning*, Child Development; 67: (3): 1206-1222.

- 12- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The exercise Of Control*, New York: W.H. Freeman and company.
- 13- Baysal, E.(2010).*Hemşirelerde Öz-Yeterlilik İnancı Ve İş Doyumu İlişkisi: Bir Üniversite Hastanesinde Saha Çalışması*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- 14- Beder, N., (2015).*Sosyo-Ekonomik Statünün Akademik Başarıya Etkisinde Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ve Akademik Öz-Yeterlilik Algı Düzeyinin Aracılık Rolü: Üniversite Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- 15- Bıkmaz, F. H. (2004). *Öz-Yeterlilik İnançları*, Y. Kuzgun Ve D. Deryakulu (Ed.), Eğitimde Bireysel Farklılıklar İçinde (S. 289-314). Nobel Yayın, Ankara.
- 16- Bloom, S.B., (2012). *İnsan Nitelikleri Ve Okulda Öğrenme* (Çev: Durmuş Ali Özçelik), Ankara: Pegem Akademi Yayınları. 2.Baskı.
- 17- Bulut, Ö. (1998). *Eğitim Yönetiminin Çağdaştırılması: Eğitimde Tky Uygulaması Ve Yararları*, I. Toplam Kalite Yönetimi Makale Yarışması- Ödül Kazanan Makaleler, İstanbul.
- 18- Burger, J.M. (2006). *Kişilik*.İstanbu: Kaknüs.
- 19- Carr J A, Gibson B, Robinson P G (2001).*Measuring Of Life İs Quality Of Life Determined by expectation sorexperience*, Bmj; 322: 1240-3.
- 20- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- 21- Cenkseven, F. Ve Akbaş, T. (2007). *Üniversite Öğrencilerinde Öznel Ve Psikolojik İyi Olmanın Yordayıcılarının İncelenmesi*. Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi, 3 (27), 43-65.
- 22- Chemers, M. M., Hu, L. T., Garcia, B. F. (2001). *Academic Self-Efficacyandfirst-Year college student performance and adjustment*, *Journal Of Educationalpsychology*, S: 55-64.
- 23- Choi, S.,Kluemper, D. H. Ve Sauley, K. S. (2013). *Assessingemotionalsefficiency: Evaluatingvalidity and dimensionalitywith Cross-Cultural samples*. *Applied psychology: An International Review*, 62(1), 97-123.
- 24- Çubukçu, Z. ,Girmen, P. (2007). *Öğretmen Adaylarının Sosyal ÖzyeterlilikalgılarınınBelirlenmesi*, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal

Bilimler Dergisi, Cilt: 8, Sayı: 1.

- 25- Demirkıran S. (2012).*Yaşam Kalitesi Ve Sağlık Çalışanları*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi SBE, İstanbul, 96.
- 26- Durdukoca, Ş. F. (2010). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Öz Yeterlik Algularının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi, Cilt:10, Sayı:1, Yıl:10, Haziran.
- 27- Doğanay, A. Ve Sarı, M. (2006). *Öğrencilerin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algularının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi (Çukurova Üniversitesi Örneği)*” Türk Eğitim Bilimleri Dergisi. Bahar 2006, Sayı:2, Cilt:4.
- 28- Edmonds, H. K. (2002). *Grade Retention and children'sacademic Self-Efficacyanduse Of Self-Protectivestrategies*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Wayneuniversity, Detroit.
- 29- Ekelik G. F. (2014). *Hemşire Ve Ebelerde Yaşam Kalitesi Ve Yaşam Kalitesi Algısı Antalya Atatürk Devlet Hastanesi Örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi Ana Bilim Dalı Hastane Ve Sağlık Kurumları Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul:102.
- 30- Ekinci, E. (2011). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Öz yeterlik Düzeyleri Ve Akademik Erteleme Davranışlarının Öğrenilmiş Çaresizlik Düzeylerini Yordama Gücü*.(Yüksek Lisans Tezi).
- 31- Eriş M. H. (2012). *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Sosyal Bilimler Fakültesi, Ankara.
- 32- Eriş , H.M., Anıl, D. (2016).*Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1/1, Cilt:31 Sayı:3, 491-504
- 33- Eryenen, G. (2008). *Öğretmen Adaylarının Hedef Yönelimleri, Akademik Ve Öğretmenlik Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişkiler İle Bu Değişkenlerin Akademik Başarısının Yordanmasındaki Rolü*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı, İstanbul.
- 34- Eser E.,(2004).*Yaşam Kalitesinin Sınıflandırılması Ve Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesinin Ölçümü*, 1. Sağlıkta Yaşam Kalitesi Sempozyumu, 8 – 10, İzmir.

- 35- Federici, R.A. ,Skaalvik, E. M. (2011).*Principal Self-Efficacy and workengagement: Assessing A Norwegianprincipal Self-Efficacy scale*. Social psychology Of Education. 14 (4). 575-600.
- 36- Furlong, W.,Barr, R. D., Feeny, D., &Yandow, S. (2005). *Patient-Focusedmeasures Of Functional health statusand health-Relatedquality Of Life In Pediatricorthopedics: A Casestudy In Measurement selection*.Healthandquality Of Life Outcomes, 3(3), 1-15.
- 37- Gedik, A. (2014). *Ortaöğretim Öğrencilerinde Okul Yaşam Kalitesi Bağlamında Okula Yabancılaşma*, Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- 38- Gülmez, H. (2013). *Çalışanların Yaşam Kalitesini Etkileyen Faktörler*,2013;7(4):74-82.
- 39- Güngör, H. C., Özbay Y. (2008). *Evlilikte Yetkinlik Beklentisi Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik Ve Güvenirlilik Çalışması*, Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi. 3(29), S. 79–90.
- 40- Günhan, B. C. Ve Başer, N. (2007). *Geometriye Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi*,Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33, 68-76.
- 41- Hessler, H.M. Ve Fainsilber-Katz, L.F. (2010). *Brief Report: Associations betweenemotional competence and adolescen trisky behaviour*, Journal Of Adolescence, 33(1), 241-246.
- 42- Jerusalem, M. (2002). *Theroretischerteil - Einleitung I*, Zeitschriftfürpädagogik, 44, 8-12.
- 43- Kangal, A. (2009). *Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi Ve Türk Üniversite Öğrencilerine Uyarlanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi.
- 44- Karatzias, A.,Power, K.G. & Swanson, V. (2001). *Quality Of School Life: Development And preliminarystandardisation Of An Instrument based On Performanceindicators In Scottish secondary schools*, School Effectiveness and School Improvement. 12 (3), 265-284).
- 45- Kaya, B. Dönmez, C. (2008). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Üst Düzeyli Düşünme Becerilerinin Öğretimi İle İlgili Öz Yeterlik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 12.3,107-122.

- 46- Kesgin, E. (2006). *Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlilik Düzeyleri İle Problem Çözme Yaklaşımlarını Kullanma Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Denizli İli Örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- 47- Kılınç, H., Bayrakdar, A., Çelik, B., Mollaoğulları, H., & Gencer, Y.G. (2016). *Üniversite Öğrencilerinde Fiziksel Aktivite Düzeyi Ve Yaşam Kalitesi*, Journal Of Human Sciences, 13(3).
- 48- Korkmaz, İ. (2004). *Sosyal Öğrenme Kuramı*. Binnur Yeşilyaprak (Ed.). Gelişim Ve Öğrenme Psikolojisi (6. Baskı) İçinde (S. 197-220). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- 49- Kotaman, H. (2008). *Öz yeterlik İnancı Ve Öğrenme Performansının Geliştirilmesine İlişkin Yazın Taraması*, Ankara Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 11 (1), 111-133.
- 50- Küçük Kılıç, S. Ve Öncü, E. (2013). *Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Bilişötesi Öğrenme Stratejileri Ve Akademik Öz-Yeterlilikleri*. 6. Ulusal Spor Bilimleri Öğrenci Kongresi, Sözel Bildiri.
- 51- Lee, E. E. (2003). *Cultural mistrust, University alienation, Academic Self-Efficacy and academic help seeking İn African american college students*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, University Of Nebraska, Lincoln.
- 52- Linnakylä, P. & Brunell, V. (1996). *Quality of school Life İn Thefinnish and swedish speaking schools İn Finland*. M. Binkley, K. Rust, T. Williams (Eds.) Reading Literacyın An İnternational perspective (S.203 – 217). U.S. Department of education Office Of Educational research and improvement NCES 97-875.)
- 53- Linnenbrink E.A. & Pintrich, P.R. (2003). *The Role Of Self-Efficacy beliefsın student engagement and learningın the classroom*, Reading And Writing Quarterly. 19(2), 119-137.
- 54- Low, L. (2000). *Are College Students Satisfied? A National Analysis Of Changing Expectations*. New Agenda Series [TM]. Indianapolis: USA Group Inc
- 55- Malin, A., Linakkyla, P. (2001). "Multilevel Modelling İnrepeated Measures Of The Quality Of Finnish School Life," Scandinavian journal Of Educational research, 45 (2), 145-165.
- 56- Oğuz, A. (2009). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Akademik Öz Yeterlilik İnançlarının İncelenmesi*, VIII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Eskişehir.

- 57- Oğuz, A. (2012). *Academic Self-Efficacy Beliefs Of Prospective Primary School Teacher*. Anadolu Journal Of Educational Sciences, 2(2), 15-28.
- 58- Oktile N. (2004). *Huzurevinde Yaşam Ve Yaşam Kalitesi*, Muğla, Muğla Üniversitesi Basımevi.
- 59- Otacıoğlu, S. G. (2008). *Konservatuar Ve Müzik Eğitimi Lisans Öğrencilerinin Öz Etkililik-Yeterlilik İle Benlik Saygı Düzeylerinin İncelenmesi*. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE). Sayı 20, S. 147164.
- 60- ÖZBAŞ, M. “Kız Çocuklarının Ortaöğretimde Okullaşma Oranlarına Etki Eden Nedenlere İlişkin Algıları”International Journal Of New Trends İn Arts, Sports&Science Education, 1(4), 2012.
- 61- Özbek, İ. (2011). *Yerleşim Yerlerinde Trafiğin Yaşam Kalitesine Etkileri: Türkiye Ve İngiltere Karşılaştırması*, Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.
- 62- Özerkan, E. (2007). *Öğretmenlerin Öz-Yeterlik Alguları İle Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Benlik Kavramları Arasındaki İlişki*,Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi, Edirne.
- 63- Özgül, F.,&Diker, G. (2017). *Lisansüstü Eğitim Adaylarının Akademik Öz-Yeterlik Ve Güdülenmelerinin İncelenmesi* (Cumhuriyet Üniversitesi Örneği),JournalOf Human Sciences, 14(2), 2129-2139.
- 64- Özsüer,S.,İnal, G., Uyanık, Ö. , Ergün, M. (2011).*Afyon Kocatepe Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Özyeterlik İnanç Düzeylerinin İncelenmesi*,Sosyal Bilimler Dergisi.13(2).113-125.
- 65- Pajares, F. (2002). *Overview of social cognitive theory and Of Self-Efficacy.*, Retrieved from.
- 66- Pekdemir, Ü., (2015).*Dokuz Ve Onuncu Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarıları İle Matematik Kaygıları, Benlik Saygıları, Akademik Öz-Yeterlik İnançları Ve Otomatik Düşünceleri Arasındaki İlişkiler*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- 67- Pekel A., (2016).*Spor Yöneticiliği Bölümünde Öğrenim Gören Öğrencilerinin Akademik Öz Yeterlilikleri Ve Üniversite Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Kayseri

- 68- Pektekin Ç. (1994). *Hemşirelik Bülteni*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi Florence night ingale Hemşirelik Yüksekokulu Yayın Organı; 31.
- 69- Ren, W. (2009). *A Research On The Subject Well-Being Of Regional CollegeStudents*. International Journal Of Psychological Studies, 1(1), 51-53.
- 70- Rowland, S. (2003). *Teaching for democracy In higher education, Teaching in higher education*, 8 (1), 89 –101.
- 71- Salici O. (2010). *Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Üniversitedeki Yaşam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yaşam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı, Adana, 112.
- 72- Satıcı,S.A. (2013). *Üniversite Öğrencilerinin Akademik Öz-Yeterliklerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi,Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- 73- Schunk, D. H. (1995). Self-Efficacy and education and instruction. J. E. Maddux (Ed). Self-Efficacy, Adaptation, And adjustment: Theory, Research, And Application. Plenumpress: New York.
- 74- Schunk, D. H. Ve Pajares, F. (2002). The Development Of Academicselfefficacy. In A. Wigfieldand J. Eccles(Ed), Development Of Achievementmotivation (16-31). SD: Academicpress.
- 75- Schunk, D. H. (2009). *Öğrenme Teorileri: Eğitimsel Bir Bakışla*. (Çev. Ed. Muzaffer Şahin), (5. Baskıdan Çeviri.) Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- 76- Schwarzer, R.,Boehmer, S., Luszczynska, A., Mohamed, N.E. Andknoll, N. (2005). *Dispositionalself-Efficacy As A Personal resourcefactor In Copingafter surgery*, Personality and individual Differences,39, 807-818.
- 77- Senemoğlu, N. (2003). *Gelişim Öğrenme Ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*, Ankara, Gazi.
- 78- Southam-Gerow, M. A. (2014). *Çocuklarda Ve Ergenlerde Duygusal Düzenleme: Uygulayıcının Rehberi*. (Çev. Edit. Muzaffer Şahin). Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.
- 79- Spilker(1996). *QualityOf Life And pharmacoeconomics İn Clinicaltrials [2nd Ed]*. Philadelphia: Lippincott-Ravenpublishers.
- 80- Şeker SA. (2014). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Akademik Öz Yeterlik Düzeyleri İle*

- Çalgı Çalışmaya İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. E-JournalOf New World Sciences Academy ; 9: (3): 135-149.
- 81- Şen, M.A.,Saka, G., &Evreüz, Y.(2017). *Dicle Üniversitesi Hastanesinde Çalışan Hemşirelerde İş Yaşamı Kalitesi Ve Etkileyen Etmenlerin Değerlendirilmesi*, JournalOf Human Sciences, 14(1), 131-144.
- 82- Şenol Y, Türkay M.(2006).*Yaşam Kalitesi Ölçütlerinde Taraf Tutma: Cevap Kayması*,TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni5: 382-389.
- 83- Tabancalı, E. And Çelik, K. (2013). *The Relationship Between Academic Self-EfficacyAnd Self-Efficacy Levels Of Teacher Candidates*. International Journal Of Human Sciences. 10(1), 1167-1184.
- 84- Tekkanat, Ç. (2008). *Öğretmenlik Bölümünde Okuyan Öğrencilerde Yaşam Kalitesi Ve Fiziksel Aktivite Düzeyleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi.
- 85- Tschannen-Moran, M.,& Woolfolk-Hoy, A. (2001). *Teacher efficacy: Capturing An Elusiveconcept*, Teaching and teacher education, 17, 783-805.
- 86- Yalmanç, G. S.,Aydın S., (2014). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Akademik Özyeterlik Algılarının İncelenmesi*,Kafkas Üniversitesi, E – Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi, 1.
- 87- Yavuzer, Y. Ve Koç, M. (2002). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmen Yetkinlikleri Üzerinde Bir Değerlendirme*,Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(1), 35-44.
- 88- Yetim, A. A. (2000).*Sosyoloji Ve Spor*, Topkar Matbaacılık, Ankara,S. 55-58,119-121.
- 89- Yıldırım, S. (2011). *Öz-Yeterlik, İçe Yönelik Motivasyon, Kaygı Ve Matematik Başarısı: Türkiye, Japonya Ve Finlandiya'dan Bulgular*, Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen Ve Matematik Eğitimi Dergisi, 5(1), 277-291.
- 90- Yılmaz, M. Gürçay, D. Ve Ekici, G., (2007). *Adaptation Of TheacademicSelf-Efficacy scale to turkish*,H.U. Journal Of education, Cilt:33, Ss.253-259.
- 91- Yılmaz, K. Ve Bökeoğlu, Ö.Ç. (2008). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Yeterlik İnançları*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi,41(2), 143-167
- 92- Zorba, E. (2004). *Yaşam Boyu Spor*, İstanbul, Marmara Yayınevi.

- 93- Wallace, S.T. Ve Alden, L.E. (1997). *Social phobia and positive social events theprice Of Success*, Journal Of Abnormal psychology, 3(106), 416-424.
- 94- Willemse, M. (2008). *Exporing the relationship between Self-Efficacy and aggression İn A Group Of Adolescents İn The Peri-Urban Town Of Worcester*. Un published Master Of Art Thesis. University Of Stellenbosch.
- 95- Büyüköztürk, Ş. (2007), *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- 96- Yılmaz M, Gürçay D, Ekici G. Akademik Öz yeterlik Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2007; 33: 253-259.
- 97- Doğanay A, Sarı M. ‘‘Öğrencilerin Üniversitedeki Yasam Kalitesine İlişkin Algılarının Demokratik Yasam Kültürü Çerçevesinde Değerlendirilmesi Çukurova Üniversitesi Örneği’’, Uluslararası Demokrasi Eğitimi Sempozyumu, 20-21 Mayıs 2004, 114-120, Çanakkale.

7. ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Nihan Topçuoğlu

Doğum Yeri ve Tarihi : Ankara/1985

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Gazi Üniversitesi BESYO

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Van Bahçeşehir Koleji 2011-2013

İletişim

E-Posta Adresi : nil-azra@hotmail.com

Adres : Uğur Mumcu Mah. 56. Birlik Koop. 1652. Sok. No:34 Batıkent/Ankara

Tarih : 08.05.2018

8. EK:

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1- Yaşınız?

18-20   21-23   24-27   27-29   29...

2- Cinsiyetiniz?

Erkek   Kadın

3- Okuduğu sınıf? 1. Sınıf   2. Sınıf   3. Sınıf   4. Sınıf

4- İkamet yeriniz?

Aile Yanı   Öğrenci Evi   Yurt

Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği Sevgili Arkadaşlar, Bu ölçek, üniversitenizin size sağladığı ortamın kalitesiyle ilgilidir ve her ifade hakkındaki düşünceniz araştırılmaktadır. Ölçek sonuçları, yalnızca bu konudaki görüşlerinizi belirlemek için kullanılacak, başka hiçbir amaç için bu sonuçlardan yararlanılmayacaktır. Ölçekte, yanıtlaması yaklaşık 15 dakika süren 33madde bulunmaktadır. Lütfen ifadeleri dikkatle okuduktan sonra, (1) Kesinlikle Katılmıyorum (2) Katılmıyorum (3) Kararsızım (4) Katılıyorum (5) Kesinlikle Katılıyorum Seçeneklerinden size en uygun olanı uygun boşluğa (X) ile işaretleyiniz. Vereceğiniz içten, doğru yanıtlar ve yanıtız madde bırakmamakta göstereceğiniz özen, araştırma için büyük önem taşımaktadır. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. İlerde bu üniversiteden mezun olduğum için daha kolay is bulabileceğime İnanıyorum.	1	2	3	4	5
2. Üniversitede farklı hobilere sahip öğrencilerin, bu hobilerini geliştirecekleri olanaklar çok sınırlıdır.	1	2	3	4	5
3. Derslerin çoğunda ezbere dayalı bir eğitim yapılmaktadır.	1	2	3	4	5
4. Öğrenci konseyi sorunlarımızı düzenli bir şekilde yönetime iletmektedir.	1	2	3	4	5
5. Üniversitede samimi olduğum çok az dostum var.	1	2	3	4	5
6. Bu üniversiteden mezun olduğum için, toplumdaki saygınlığım diğer üniversite mezunlarından daha az olacak.	1	2	3	4	5
7. Üniversitemin sunduğu spor olanaklarının yeterli olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
8. İmkânım olsa başka bir üniversiteye yatay geçiş yapardım	1	2	3	4	5
9. Derslerde, genellikle öğrencinin aktif olmasını gerektiren yöntemler kullanılmaktadır.	1	2	3	4	5
10. Üniversitedeki arkadaşlarımla aramızda güzel bir dayanışma vardır.	1	2	3	4	5

11. Dersin isleyişi hakkındaki kararlar, öğrencilerle birlikte alınmaktadır.	1	2	3	4	5
12. Başka üniversitelerde okuyan öğrencilere imreniyorum.	1	2	3	4	5
13. Bu üniversiteden mezun olmanın ilerde iyi bir yaşam kurmamı sağlayacağına inanıyorum.	1	2	3	4	5
14. Üniversitede sinema, tiyatro, konser gibi etkinlikler nadiren düzenlenmektedir.	1	2	3	4	5
15. Sınavlarda genellikle ezbere dayalı sorular sorulmaktadır.	1	2	3	4	5
16. Üniversitemde öğrencilerin yönetimin aldığı kararları eleştirmesi hoş karşılanmaktadır.	1	2	3	4	5
17. Bu üniversiteden mezun olduğumda toplumda hiçbir yaptırım gücüm olmayacak.	1	2	3	4	5
18. Dersini aldığım öğretim elemanlarının çoğu ders dışında da bana yeterince zaman ayrılmaktadır.	1	2	3	4	5
19. Öğrenciler arasındaki iletişimi çok yüzeysel buluyorum.	1	2	3	4	5
20. Sosyo-kültürel ve sportif faaliyetler için gereken alt yapı olanakları oldukça sınırlıdır.	1	2	3	4	5
21. Öğretim elemanlarının çoğu derslerde tek bir ders kitabını izlemektedir.	1	2	3	4	5
22. Üniversitenin isleyişi ile ilgili kararlar alınırken öğrencilerin görüşleri sorulmamaktadır.	1	2	3	4	5
23. İlerde yüksek lisans ve doktora yapmak istesem bu üniversiteyi tercih etmem.	1	2	3	4	5
24. Öğretim elemanlarının çoğunun düşüncelerime saygı duyduklarını hissedirim.	1	2	3	4	5
25. Öğrencilerin değerlendirilmesinde, derslerden aldıkları notlar kadar bireysel gelişimleri de önemsenmektedir.	1	2	3	4	5
26. Üniversitedeki arkadaşlarımla sırlarımı rahatlıkla paylaşıyorum.	1	2	3	4	5
27. Kendileriyle ilgili kararlar alınırken öğrencilerin görüşleri yeterince dikkate alınmaktadır.	1	2	3	4	5
28. Bu üniversitede iyi bir eğitim aldığım için, meslek hayatımda çok başarılı olacağıma inanıyorum.	1	2	3	4	5
29. Üniversitede öğrencilerin sağlık sorunlarına yönelik her türlü olanak vardır.	1	2	3	4	5
30. Ben hata yapsam bile öğretim elemanları beni küçük düşürecek sözler söylemezler.	1	2	3	4	5
31. Öğretim elemanlarının çoğu, mesleki açıdan öğrencilere iyi birer örnek olmaktadır.	1	2	3	4	5
32. Öğrenci temsilcileri yönetimin istediği kişiler arasından seçilmektedir.	1	2	3	4	5
33. Çoğu öğretim elemanın, derslerde öğrencilerden ne beklediğini tam olarak anlayabilmiş değilim.	1	2	3	4	5

<p style="text-align: center;">Akademik Öz Yeterlik Ölçeği Sevgili Arkadaşlar,</p> <p>Bu ölçek, eğitiminizdeki akademik öz yeterliliğinizle ilgilidir ve her ifade hakkındaki düşünceniz araştırılmaktadır. Ölçek sonuçları, yalnızca bu konudaki görüşlerinizi belirlemek için kullanılacak, başka hiçbir amaç için bu sonuçlardan yararlanılmayacaktır. Lütfen ifadeleri dikkatle okuduktan sonra,</p> <p>(1) Bana Hiç Uymuyor (2) Bana Çok Az Uyuyor (3) Bana Uyuyor (4) Bana Tamamen Uyuyor</p> <p>Seçeneklerinden size en uygun olanı uygun boşluğa (X) ile işaretleyiniz. Vereceğiniz içten, doğru yanıtlar ve yanıtız madde bırakmamakta göstereceğiniz özen, araştırma için büyük önem taşımaktadır. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.</p>	Bana Hiç Uymuyor	Bana Çok Az Uyuyor	Bana Uyuyor	Bana Tamamen Uyuyor
1. Üniversite öğrenimimde her zaman yapılması gereken işleri başarabilecek durumdayım.				
2. Yeterince hazırlandığım zaman sınavlarda daima yüksek başarı elde ederim.				
3. İyi not almak için ne yapmam gerektiğini çok iyi biliyorum.				
4. Bir yazılı sınav çok zor olsa bile, onu başaracağımı biliyorum.				
5. Başarısız olacağım herhangi bir sınav düşünemiyorum.				
6. Sınav ortamlarında rahat bir tavır sergilerim, çünkü zekama güveniyorum.				
7. Sınavlara hazırlanırken öğrenmem gereken konularla nasıl basa çıkmam gerektiğini genellikle bilemem.				